

Wdrożenie modelu FINECVET w edukacji formalnej i pozaformalnej

Implementation of the FINECVET model to the formal and nonformal education

Numer projektu: 2014-1-PL01-KA202-003355

REZULTAT 03 - RAPORT**Analiza porównawcza ECVET w krajach partnerskich**
The comparative research analysis of the ECVET system in partners
countries

Publikacja powstała w wyniku projektu zrealizowanego przy wsparciu finiszowym Komisji Europejskiej w ramach Programu Erasmus+

Komisja Europejska ani Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną ani za sposób wykorzystania zawartych w niej informacji

Projekt Erasmus + „*Wdrożenie modelu ECVET w edukacji formalnej i pozaformalnej*”

Opracowanie:

EDUKACJA I PRACA, Polska

Współpraca:

Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Polska
Omnia, The Joint Authority of Education in Espoo Region, Finlandia
Fundación Equipo Humano, Hiszpania

Kwiecień - Sierpień 2015

Raport opracował:

Michał Butkiewicz - EDUKACJA I PRACA, Polska

przy współpracy:

- EDUKACJA I PRACA, Polska

Olga Glińska
Wanda Kamieniak
Bogusława Wojtczak
Ewa Wołowik
Paweł Ziomek

- Instytut Technologii Eksploatacji-Państwowy Instytut Badawczy, Polska

Krzysztof Symela
Katarzyna Skoczylas
Edyta Kozieł
Wojciech Oparcik

- Fundación Equipo Humano, Hiszpania

Cécile Sauvage
Mario Sanchez Brok
Giuseppe Gelsi
Ana Ribera

- Omnia, The Joint Authority of Education in Espoo Region, Finlandia

Seija Heikkinen
Maarit Saarenkylä
Liisa Lehermaraa
Ollila Johanna
Qing GU
Beata Kareinen

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Porównanie systemu ECVET w krajach partnerskich	12
3. Obliczenie punktów ECVET	18
4. Wnioski	23
5. Rekomendacje	26
6. Bibliografia i materiały źródłowe	29
7. Aneks	32
7.1 Kwestionariusze nt. systemu ECVET	33
7.2 Kwestionariusze dla obliczenia punktów ECVET i obliczenia	59

1. WPROWADZENIE

Analiza porównawcza ECVET w krajach partnerskich z rekomendacjami jest raportem z rezultatu 03. Instytucją kierującą działaniem 03 jest Edukacja i Praca. Zgodnie z założeniami projektu *“Implementation of the FINECVET model to the formal and nonformal education TRANS-FINECVET”*, Raport z rezultatu 03 zawiera porównanie systemu ECVET w krajach partnerskich, w tym poziom zaawansowania wdrożenia poszczególnych elementów systemu ECVET, sposób wdrożenia oraz cechy wspólne i odrębne systemu. Podjęto także próbę obliczenia punktów ECVET w krajach partnerskich.

Rezultat 03 ma na celu nie tylko ocenę poziomu wdrożenia systemu ECVET ale również wskazać ścieżki jak wdrażać lub jak ulepszać system ECVET nie tylko w krajach partnerskich: Finlandii, Polsce i Hiszpanii ale również innych państw UE. W konsekwencji w Raporcie opracowane zostały rekomendacje dotyczące warunków oraz procesu ułatwień dla wdrażania systemu ECVET dla każdego z krajów partnerskich.

Punktem wyjścia dla analizy porównawczej jest Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET)¹. W Zaleceniu określono definicje podstawowych pojęć, ścieżki wdrożenia oraz zasady i specyfikacje techniczne systemu ECVET.

Proces transferu i akumulacji efektów kształcenia rozpoczął się w UE w systemie szkolnictwa wyższego. Europejski System Transferu Punktów rozpoczął działanie w 1987 roku a w 2004 zmieniono nazwę systemu na Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów – ECTS².

Jeśli chodzi o edukację zawodową to w wyniku ustaleń podjętych w „Deklaracji Kopenhaskiej” ustalono następujące priorytety obowiązujące w zakresie kształcenia zawodowego i szkoleń³:

Wymiar europejski – promowanie i zapewnienie mobilności.

Przejrzystość, informacje i poradnictwo – w tym połączenie w jedną strukturę istniejących instrumentów, takich jak europejskie cv, suplementów do certyfikatów i dyplomów, wspólnej europejskiej struktury kryteriów oceny i Europass.

Uznawanie kompetencji i kwalifikacji - zbadanie sposobów promowania przejrzystości, porównywalności, przenoszenia i uznawania kompetencji i/lub kwalifikacji pomiędzy różnymi krajami i na różnych szczeblach, poprzez ustanowienie poziomów odniesienia, wspólnych zasad certyfikacji, oraz wspólnych metod, w tym systemu przenoszenia punktów kredytowych w kształceniu zawodowym i szkoleniach.

Zapewnienie jakości - promocja współpracy przy zapewnieniu jakości.

---

¹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) (2009/C 155/02).

² Na podstawie: Ryszard Rasiński “Ekspertyza dotycząca gromadzenia i przenoszenia osiągnięć w szkolnictwie wyższym w Polsce – zastosowanie ECTS. Podsumowanie”. Warszawa 25.06.2013.

³ Priorytety określone w Uchwale w sprawie promowania zwiększonej współpracy na szczeblu europejskim w dziedzinie kształcenia zawodowego i szkoleń zatwierdzone przez Radę Unii Europejskiej (ds. Edukacji, Młodzieży i Kultury) dnia 12 listopada 2002 r.

W 2002 roku została powołana grupa robocza ds. ECVET (technical working group on ECVET), która rok później opublikowała swój pierwszy raport, dotyczący założeń systemu akumulowania i przenoszenia osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym, jak również ram kwalifikacji i wzajemnych relacji pomiędzy tymi instrumentami. Prace nad Europejską Ramą Kwalifikacji miały więc swój początek w pracach nad systemem ECVET – „grupa robocza ds. ERK” została powołana w 2004 roku⁴. W konsekwencji prac grupy roboczej ds. ECVET w czerwcu 2009 r. Parlament Europejski i Rada określiły zalecenia w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym ECVET - European Credit System for Vocational Education and Training. W dokumencie określono m.in. definicje pojęć i zasady stosowania ECEVET. System ma ułatwić transfer, uznawanie i akumulację efektów uczenia się osób zamierzających uzyskać określoną kwalifikację.

System ECVET stosuje się do wszystkich efektów uczenia się, które powinny być z reguły osiągalne w ramach szeregu ścieżek kształcenia i uczenia się na wszystkich poziomach europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (European Qualifications Framework - EQF), a następnie podlegać transferowi i uznaniu, w tym uznawanie efektów uczenia się osiąganych w ramach pozaformalnego i nieformalnego uczenia się. W Zaleceniu zapisano aby dokumenty pokrewne do systemu ECVET takie jak „Europass”, zawierały jasno przedstawione sprecyzowane informacje i odniesienia oraz aby zwiększyć spójności i komplementarności systemu ECVET z europejskim systemem transferu i osiągnięć ECTS stosowanym w szkolnictwie wyższym.

Komisja Europejska, w Komunikacie z Brugii, proponuje stosowanie szeregu działań na poziomie krajowym oraz działań wspierających na poziomie UE, dla wsparcia rozwoju edukacji zawodowej⁵.

Analiza źródeł finansowania, prac w zakresie ECVET wskazuje, że działania państw UE prowadzone są głównie dzięki funduszom unijnym, a zaledwie kilka krajów deklaruje, że przeznacza na ten cel fundusze krajowe, w tym bezpośrednio na ECVET około 12%. Powyższe ustalenia rodzą pytanie, czy zależność od funduszy unijnych wskazuje na niskie zainteresowanie ECVET na poziomie krajowym⁶?

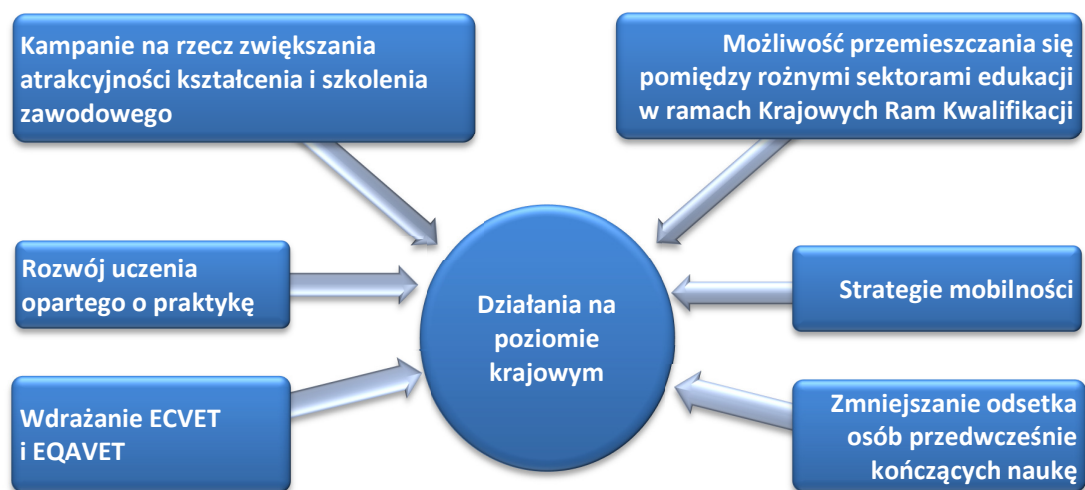
---

⁴ por. Horacy Dębowski przy współpracy Wojciecha Stęchłego i Gabrieli Ziewiec. „System ECVET jako narzędzie polityki UE na rzecz uczenia się przez całe życie”. Materiał Instytutu Badań Edukacyjnych.

⁵ Komunikat z Brugii "Europejska strategia w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego do roku 2020". W Komunikacie określono także *Rekomendacja dla Polski 2014 (Country Specific Recommendation): Zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych, w szczególności przez lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę, usprawnienie pomocy dla niezarejestrowanych osób młodych oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami, zgodnie z celami gwarancji dla młodzieży. Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie.(...).*

⁶ por. Nota informacyjna. System transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym ECVET – możliwości i wyzwania. Cedefop. lipiec 2013.

Rysunek 1. Przykłady działań wsparcia edukacji zawodowej na poziomie krajowym

Źródło: Joanna Basztura "Polityka edukacyjna Komisji Europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego 2014 – 2020". Prezentacja Łódź, 15 października 2014; Education Policy Desk officer (Poland, Lithuania, Denmark), European Commission, DG Education and Culture, Unit A2: Country analysis.

Rysunek 2. Przykłady działań UE dla wsparcia edukacji zawodowej

Źródło: Joanna Basztura "Polityka edukacyjna Komisji Europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego 2014 – 2020". Prezentacja Łódź, 15 października 2014; Education Policy Desk officer (Poland, Lithuania, Denmark), European Commission, DG Education and Culture, Unit A2: Country analysis.

Tło problemu - ECVET w Europie

Szereg państw Unii Europejskiej rozpoczęło wdrażanie systemu ECVET. Państwa członkowskie mogą wprowadzać system ECVET zgodnie z własnymi decyzjami co do sposobu wdrażania. W Zaleceniu proponuje się wprowadzanie elementów systemu ECVET od 2012 roku i wskazuje się, że wdrożenie systemu ECVET powinno odbywać się za pośrednictwem partnerstw i sieci w oparciu o porozumienia o programie zajęć (Memorandum of Understanding), które zapewniają odpowiednie ramy dla transferu osiągnięć.

Komisja ustanowiła europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) jako ramy metodologiczne, które można stosować do opisywania kwalifikacji, w kategoriach jednostek efektów uczenia się, wraz ze związanymi z nimi punktami. System umożliwia poświadczenie i zapis efektów uczenia się uzyskanych w różnych krajach, a także w różnych kontekstach: formalnym, pozaformalnym i nieformalnym. Efekty uczenia się podlegają transferowi do systemu macierzystego jednostki, gdzie zostają zaliczone do uzyskanych kwalifikacji.

Różnorodność systemów krajowych, które określają poziomy i zawartość kwalifikacji, nie sprzyja transnarodowej mobilności osób uczących się. ECVET stanowi w tej sytuacji rozwiązanie, ułatwiając mobilność wśród osób uczących się na terenie Europy. Państwa członkowskie mogą według własnej woli przyjąć to zalecenie i wprowadzić system w życie.

Celem systemu jest propagowanie mobilności transnarodowej i dostępu do uczenia się przez całe życie. Nie ma on zastąpić krajowych systemów kwalifikacji, a jedynie przyczynić się do zwiększenia porównywalności i spójności między nimi. ECVET ma zastosowanie do wszystkich indywidualnych efektów uczenia się uzyskanych na rozmaitych ścieżkach kształcenia i szkolenia, które podlegają następnie transferowi, uznaniu i akumulacji z uwagi na uzyskiwanie kwalifikacji. Dzięki tej inicjatywie obywatele europejscy mogą łatwiej uzyskać uznanie odbytych szkoleń, zdobytych umiejętności oraz wiedzy w innym państwie członkowskim.

Należy podkreślić, że system ECVET nie nadaje obywatelom żadnych nowych uprawnień do tego, aby efekty kształcenia i punkty ECVET były automatycznie uznawane. Jego zastosowanie do określonych kwalifikacji odbywa się zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym w państwach członkowskich.

Europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) jest jednym z europejskich instrumentów opracowanych w celu zwiększenia przejrzystości systemów kształcenia i szkolenia zawodowego. Jego celem jest ułatwienie uczącym się w szkołach o profilu zawodowym odbywania nauki w różnych instytucjach oświatowych zarówno w kraju, jak i zagranicą⁷. ECVET, który obejmuje kwalifikacje na wszystkich poziomach europejskich ram kwalifikacji (EQF):

- pozwala transferować jednostki efektów uczenia się;
- funkcjonuje poprzez partnerstwo pomiędzy instytucjami;
- eliminuje potrzebę ponownej ewaluacji osób odbywających naukę w różnych instytucjach.

---

⁷ por. Nota informacyjna. System transferu osiągnięć w kształceniu .... wyd. cyt. Cedefop. lipiec 2013.

Raport Cedefop z monitoringu wdrażania systemu ECVET⁸ wskazuje, że większość krajów postrzega system ECVET jako instrument umożliwiający *transgraniczną* mobilność uczących się w szkołach o profilu zawodowym. W wyniku tego podejścia system jest obecnie testowany w ramach bardzo wielu transnarodowych projektów pilotażowych finansowanych w dużej części przez UE z zamiarem stopniowego rozszerzania zakresu jego zastosowania o kolejne kwalifikacje zawodowe.

Celem wsparcia procesu wdrożenia systemu ECVET, większość państw UE utworzyła krajowe punkty kontaktowe. Punkty kontaktowe, często usytuowane w ministerstwach edukacji (w 2012 r. było 26 punktów). W ramach swojej działalności zadaniem krajowych punktów kontaktowych jest sprecyzowanie zadań i obowiązków organów/organizacji zaangażowanych w ECVET oraz rozpowszechnienia informacji związanych z systemem ECVET.

Jeśli chodzi o budowanie potencjału ECVET, większość państw UE utworzyło krajowe punkty kontaktowe ds. ECVET (w 2011 r. było ich 15, a w 2012 r. już 26). Zostały także sprecyzowane zadania i obowiązki organów/organizacji zaangażowanych w ECVET i rozpowszechnienia związanych z nim informacji. W większości państw kwestie decyzyjne znajdują się w kompetencji władz odpowiedzialnych za krajowe ramy kwalifikacji (NQF) lub EQAVET (europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym). Może to pomóc w koordynacji instrumentów⁹.

Tabela 1: Deklarowane strategie rozwoju ECVET – stosowane lub planowane w 2012 r.

Strategie w kolejności ich znaczenia	Liczba krajów stosujących strategię z łącznej liczby monitorowanych krajów
1. Adaptacja kwalifikacji i dokonań dotyczących EQF	28/33
2. Uczenie się poprzez pracę przy projektach ECVET finansowanych ze środków europejskich	26/33
3. Promowanie ECVET wśród odpowiednich zainteresowanych stron (np. przez imprezy, publikacje, strony internetowe, kampanie informacyjne/reklamowe)	20/33
4. Aktualizacja przepisów dotyczących kształcenia i szkolenia zawodowego lub opracowanie nowych przepisów w ramach wsparcia ECVET	19/33
5. Obszerne strategie badawcze (np. projekty pilotażowe, stosowanie niektórych narzędzi ECVET)	14/33
6. Gromadzenie, dla decydentów, dowodów potwierdzających zalety i wady ECVET (ocena skutków)	9/33
7. Postawa wyczekująca	4/33

Źródło: NOTA INFORMACYJNA System transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym ECVET – możliwości i wyzwania. s.2. Adaptacja na podstawie Cedefop, *Monitorowanie strategii wdrożenia systemu ECVET w Europie*, dokument roboczy nr 18, 2013 r. http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/6118_en.pdf [dostęp w dniu 5.6.2013].

⁸ *Monitorowanie strategii wdrożenia systemu ECVET w Europie*. Cedefop (2013). dokument roboczy nr 22, 2013 r.

⁹ por. Nota informacyjna. System transferu osiągnięć w kształceniu .... wyd. cyt. Cedefop. lipiec 2013.

Deklarowane strategie rozwoju systemu ECVET wskazują na powszechne przyjęcie określania kwalifikacji poprzez efekty uczenia się, zgodnie z EQF i NQF. Większość państw UE prowadzi też działania informacyjne i projekty pilotażowe nie wykazuje jednak potrzeby powszechnego wdrożenia systemu ECVET. Jednak aktualnie znajomość ECVET wśród obywateli jest bardzo niska, pomimo iż 20 z 33 krajów deklaruje, że prowadzi działania „promocyjne” dla zainteresowanych stron. Stopniowo, w państwach UE, wdrażane są poszczególne elementy systemu, w tym walidacja efektów uczenia się¹⁰.

Analiza materiałów Cedefop wskazuje na mieszane wsparcie dla ECVET w ramach krajowych reform kształcenia i szkolenia zawodowego. Tylko kilka krajów jest zaangażowanych we wdrażanie systemu ECVET¹¹.

Spójność systemu ECVET z unijnymi dyrektywami dotyczy nie tylko EQF a także wielojęzycznej Europejskiej Klasyfikacji Umiejętności, Kompetencji i Zawodów (European Skills/Competences, qualifications and Occupations - ESCO), która ma być opisem wiedzy umiejętności i kompetencji. Klasyfikacja ESCO ma być podstawą dla standardów wymagań egzaminacyjnych; opracowany zostanie wspólny język ESCO, który ma na celu połączenie świata kształcenia i szkolenia ze światem pracy. Kwalifikacje związane z EQF zostaną pośrednio włączone do ESCO. Działanie to zostanie przeprowadzone za pośrednictwem portalu EQF, który będzie zawierać odesłania do krajowych baz danych dotyczących kwalifikacji. Kwalifikacje międzynarodowe, które nie są objęte krajowymi ramami kwalifikacji, zostaną włączone bezpośrednio do ESCO. Niezbędna jest koordynacja podejścia opartego na efektach uczenia się zastosowanego w EQF i europejskiej klasyfikacji umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów¹².

Przed większością państw stoi natomiast wdrożenie Europejskich ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET), które wprowadzają procedury i wytyczne służące poprawie i utrzymaniu jakości każdego systemu kwalifikacji, *zapewniając* tym samym przejrzystość i zaufanie wśród krajów europejskich¹³.

W Sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wykonania zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (zwanego dalej zaleceniem EQAVET) podsumowano zdobyte doświadczenie oraz przedstawiono propozycje Komisji dotyczące dalszych działań¹⁴.

---

¹⁰ W zaleceniu Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego (2012/C389/01). 22.12.2012. Rok 2018 został wyznaczony jako termin wprowadzenia przez państwa członkowskie „odpowiednich rozwiązań”.

¹¹ Cedefop (2015). *Annual report 2014*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Cedefop information series.

¹² Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Ocena europejskich ram kwalifikacji (EQF). Wdrażanie zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie. Komisja Europejska. Bruksela, dnia 19.12.2013 r. Com(2013) 897 final. s. 8.

¹³ por. Nota informacyjna. System transferu osiągnięć w kształceniu .... Cedefop. lipiec 2013.

¹⁴ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Dotyczące wykonania zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym. Komisja Europejska. Bruksela dnia 28.1.2014. com(2014) final. s. 3, 4.

Zgodnie z wynikami badania sekretariatu EQAVET¹⁵ oraz oceny zewnętrznej¹⁶ ponad 20 państw dokonało konsolidacji swojego podejścia do zapewniania jakości, a ramy EQAVET stanowiły bezpośredni wkład w kształtowanie krajowego systemu w 14 państwach. Obecnie większość krajowych systemów kształcenia i szkolenia państw członkowskich UE zawiera normy jakości dla organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego¹⁷, które są głównie wykorzystywane jako warunek na potrzeby finansowania, akredytacji lub są wymagane jako część regulacji.

Ramy odniesienia obejmują cykl składający się z czterech etapów (planowanie, realizacja, ocena i przegląd), a każdemu etapowi towarzyszą kryteria jakości oraz orientacyjne deskryptory¹⁸, które mają być stosowane na poziomie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego, organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz na poziomie przyznawania kwalifikacji. W ramach tych przewiduje się systemowe podejście do jakości oraz kładzie się duży nacisk na monitorowanie i doskonalenie jakości poprzez łączenie oceny wewnętrznej z zewnętrzną, przegląd i inne ulepszenia uzupełniane pomiarem i analizą jakościową.

Dzięki wyraźniejszemu zwróceniu uwagi na zapewnianie jakości profilu kwalifikacji i przyznawania kwalifikacji, przez powiązanie z EQF, ECVET i Suplementem Europass do świadectwa, możliwe będzie skuteczniejsze uwzględnienie w ramach EQAVET kształcenia i szkolenia zawodowego pozaformalnego i poprzez praktykę w miejscu pracy, a także reagowanie na pojawiającą się kwestię otwartych zasobów edukacyjnych (OER) lub masowych, otwartych kursów internetowych (MOOC) oraz zwiększenie wpływu ram na przejrzystość i wzajemne uznawanie, uwzględniając zasady określone w zaleceniu Rady w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego¹⁹.

Z kolei nowa inicjatywa UE „Europejski obszar umiejętności i kwalifikacji” ogłoszona przez Komisję Europejską jako część strategii „Nowe podejście do edukacji” (*Rethinking education*) dąży do lepszego skoordynowania europejskich i krajowych instrumentów w celu zapewnienia przejrzystości i uznawania kwalifikacji, a także wsparcia procesu uczenia się przez całe życie²⁰.

Jak informuje „ecvet magazine” nr 22 z maja 2015 r. w ciągu ostatnich kilku miesięcy otrzymano szereg ocen zewnętrznych oraz najnowsze sprawozdania z monitoringu z Cedefop. Potwierdza się, że ECVET wspiera uczniów w mobilności. Każde państwo uznaje

---

¹⁵ EQAVET, *Supporting the implementation of the European quality assurance reference framework: Results of the EQAVET Secretariat Survey* [Wspieranie wdrażania ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości: wyniki badania przeprowadzonego przez sekretariat EQAVET], 2012 r., s. 20. Badanie jest dostępne na stronach internetowych sekretariatu EQAVET, <http://www.eqavet.eu/gns/what-we-do/annual-forum.aspx>

¹⁶ ICF GHK, *Evaluation of implementation of EQAVET Final report* [Ocena wdrożenia zaleceń sprawozdania końcowego EQAVET], (zwana dalej „oceną zewnętrzną”) z 2013 r., s. 51.

¹⁷ EQAVET, *Supporting the implementation*, op. cit. s. 29.

¹⁸ Przykładowo w odniesieniu do etapu planowania na poziomie systemu deskryptory wyznaczają poszczególne etapy, takie jak opis długo- i średnioterminowych celów systemu kształcenia i szkolenia zawodowego w porozumieniu z zainteresowanymi stronami, określenie celów i wskaźników w zakresie monitorowania, identyfikacja potrzeb szkoleniowych.

¹⁹ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Dotyczące wykonania zalecenia.. wyd cyt. s.11.

²⁰ por. Nota informacyjna. System transferu osiągnięć w kształceniu .... Cedefop. lipiec 2013.

potencjalną wartość ECVET ale w 17 krajach prace dotyczące wdrożenia ECVET zostały zawieszone w 8-miu państwach testowane są zasady systemu²¹.

W dalszej części João Santos - autor konkluzji, stwierdza, że niektórzy analitycy uważają, że sektor edukacji nie ewoluował przez wiele dziesięcioleci. Utrzymuj się metoda tradycyjnego kształcenia, w którym uczniowie często pełnią rolę pasywnych uczestników a nauczyciele i szkoleniowcy pełnią rolę aktywne. Tradycyjnie uczniowie mają w klasach podręczniki, zdają egzaminy i ich efekty kształcenia zatwierdzane są poprzez zewnętrzne procesy oceny. Ten model szybko rozwija i zmienia się w wyniku: ogromnej ilości informacji w internecie i zacieranie się granic między sektorami edukacji (szkoły, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji nieformalnej itp.), w efekcie następuje zmiana oczekiwań uczniów, a także roli uczących się w procesie uczenia się. Oznacza to, że rola nauczycieli i trenerów będzie też się zmieniać - muszą oni być w stanie ułatwić naukę i znaleźć sposoby, aby pomóc uczniom do wykorzystania ich potencjału w wielu różnych kontekstach. ECVET daje systemów możliwość uznania umiejętności i wiedzy nabytej w różnych sytuacjach. Jego strukturę, na podstawie jednostek efektów uczenia się obsługuje zarówno początkowego kształcenia zawodowego i kształcenia ustawicznego²².

Odrębną sprawą jest sprawa punktów ECVET. Obecnie trwa dyskusja na temat przyznawania i stosowania w ECVET punktów za osiągnięcia; krytyka dotyczy zarówno kryteriów przypisywania punktów jak i trudności przy obliczeniu punktów. **Komisja Europejska rekomenduje stosowanie oceny efektów uczenia się i jednostek efektów uczenia się, natomiast punkty ECVET uznała jako element drugoplanowy i marginalny**²³.

Wcześniej w dokumencie ECVET Users Group, autorzy stwierdzają: „Expressing credit of learning outcomes in terms of credit points has proven either too challenging or not useful enough to many of the VET providers that use ECVET, so that at this stage credit points appear as a “secondary and marginal element” of the implementation ECVET”²⁴.

---

²¹ Conclusions by João Santos of the European Commission. „ecvet magazine” nr 22 z maja 2015 r.

²² Tamże.

²³ Implementation of the Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the establishment of a European Credit System for Vocational Education and Training (ECVET). *Final report. 4 July 2014*. European Commission. Education and Training. s. 77, 78. Tekst oryginalny: „3. The Commission should ensure that the implementation of ECVET focuses on credit as assessed learning outcomes and units of learning outcomes, rather than credit points. Credit points should be left as a secondary and marginal element of ECVET to be used only where they are considered to be useful by the beneficiaries. Additionally, the Commission should develop new clear rules for allocation of credit points to units and their use in the process of accumulation, and clarify them to key stakeholders and final beneficiaries, including training providers.

4. The Commission, in consultation with all relevant stakeholders, should consider whether the name of the initiative (for instance “European Credit for VET”) should refer to elements recognised as beneficial (credit as learning outcomes) rather than refer to “credits” (often mistaken as “credit points”).

²⁴ Note to the members of the ECVET Users Group (Subject: The first evaluation of ECVET and its follow up). Brussels, 7.5.2014. s. 9. Annex to the invitation letter of 14.4.2014 ARES(2014)1170349.

2. PORÓWNANIE SYSTEMU ECVET W KRAJACH PARTNERSKICH

Celem uzyskania aktualnych informacji o systemie ECVET w krajach partnerskich Finlandii, Hiszpanii i Polsce, przeprowadzono ankietę (patrz Aneks). Propozycję ankiety opracowała Edukacja i Praca (EP) i rozesłała ją do partnerów. Po wniesieniu poprawek nadesłanych przez Instytut Technologii Eksploatacji-Państwowy Instytut Badawczy (ITeE-PIB) oraz Fundación Equipo Humano (FEH), rozesłano ankietę do partnerów. Łącznie uzyskano 10 odpowiedzi, w tym 7 od ekspertów ECVET. W Finlandii ankietę wypełnili przedstawiciele: Centre for International Mobility and Cooperation - CIMO, Omnia, The Joint Authority of Education in Espoo Region - Omnia, Vocational Education Centre Sedu – SEDU; w Hiszpanii: MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE AND SPORT, i Fundación Equipo Humano – FEH; w Polsce: 3 Ekspertów ECVET Polska, w tym: z Ministerstwa Edukacji Narodowej, z Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zgierzu, z Zespołu Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku oraz 2 członków kierownictwa CKP. Dodatkowo przy opisie wyników ankiety w Polsce wykorzystano wcześniejsze badania na ten temat.

Metoda uzyskania danych dla analizy porównawczej

Dla przeprowadzenia analizy porównawczej systemu ECVET wykorzystano:

- publikacje międzynarodowe i krajowe, w tym raporty CEDEFOP, publikacje ekspertów ECVET: USER' grup, Zespołu Ekspertów ECVET Polska, ;
- materiały prezentowane podczas konferencji nt. systemu ECVET
- wyniki przeprowadzonych badań ankietowych dotyczących stopnia zaawansowania wdrożenia systemu ECVET w krajach partnerskich
- wyniki wywiadów-ankiet dotyczących obliczenia punktów ECVET
- strony internetowe dotyczące projektów ECVET, m.in.: www.ecvet-toolkit.eu; www.ecvet-team.eu; www.eksperciecvet.org.pl; <http://ec.europa.eu/education/ecvt> (ECVET reflector).

Wyniki ankiety

Należy podkreślić, że w Finlandii prace nad wdrożeniem systemu ECVET, pod nazwą FINECVET, zakończono w grudniu 2012 roku a formalnie system powszechnie wdrożono w szkołach od 1 sierpnia 2015 r.

Poniżej przedstawiono wyniki przeprowadzonej ankiety.

Stosowanie systemu ECVET

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami, system ECVET, zarówno w edukacji formalnej jak i pozaformalnej, funkcjonuje powszechnie tylko w Finlandii. Natomiast w Hiszpanii i w Polsce stosowany jest w niewielkim stopniu i dotyczy to przede wszystkim kształcenia formalnego.

Opinię tą potwierdzają wyniki badań jakie przeprowadzono w ramach projektu *"European Synthesis Report on the Methods and Good Practices in defining qualifications for SMEs in line with ECVET provisions"*²⁵, z których wynika, że w Polsce na 10 ankietowanych

---

²⁵ SME-QUAL project "European Synthesis Report on the Methods and Good Practices in defining qualifications for SMEs in line with ECVET provisions". *SMEs Qualification Handbook – SME_QUAL. Project Number: 538534-LLP-1-2013-1-IT-LEONARDO-LMP. 12/11/2014. s. 49, 50.*

przedstawicieli firm szkoleniowych 6-ciu nic nie wiedziało o ECVET, EQF i EQAVET, 3 coś o nim słyszało a tylko 1 wiedział o systemie, żaden jednak nie znał dobrze systemu²⁶.

Tablica 2. Znajomość ECVET/EQF/EQAVET w Polsce

Pytania	Poziom znajomości ECVET/EQF/EQAVET			
	nie znam w ogóle	wiem trochę	znam pewne aspekty	wiem dużo
a. Jak dobrze jest Pani/Panu znany Europejski System Transferu i Akumulacji Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (ECVET)?	6	6	3	
b. Jak dobrze są Pani/Panu znane kryteria oceny wyników Uczenia się na podstawie nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji?	6	2	2	
- Jak dobrze jest Pani/Panu znana kwestia potwierdzania i uznawania doświadczenia zawodowego/prywatnego?	3	4	3	
d. Czy są Pani/Panu znane procedury Zapewnienia Jakości w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego?	2	4	5	1

Source: SME-QUAL project "European Synthesis Report on the Methods and Good Practices in defining qualifications for SMEs in line with ECVET provisions". SMEs Qualification Handbook – SME_QUAL. Project Number: 538534-LLP-1-2013-1-IT-LEONARDO-LMP. 12/11/2014. s. 50.

Istotne informacje przynosi pytanie „Które z elementów systemu funkcjonują w danym kraju”?

I tak w Finlandii wdrożone zostały już wszystkie elementy systemu ECVET, w tym opis kwalifikacji, transfer, uznawanie efektów uczenia się, akumulacja osiągnięć oraz indywidualne ścieżki kształcenia i dotyczy to zarówno edukacji formalnej jak i pozaformalnej.

²⁶ Analiza została przeprowadzona przez polskiego partnera projektu SME-QUAL, którym był PAIZ Konsulting Sp. z o.o. Badanie przeprowadzono w okresie od 24 do 28 marca 2014 roku. Odpowiedzi udzieliło 10 pracowników, z firm szkoleniowych oraz mikroprzedsiębiorstw, pracujących w dziale kadr i szkoleń, w tym 5 kobiet i 5-ciu mężczyzn, będących w wieku 36-59 lat.

Tablica 2. Elementy systemu ECVET funkcjonujące w danym kraju wg. poziomu stosowania

Lp.	ELEMENTY SYSTEMU ECVET FUNKCJONUJĄCE W DANYM KRAJU				
	Elementy systemu ECVET	Odpowiedzi respondentów			
		Zdecydowanie TAK	TAK	Raczej NIE	NIE
1.	Opis kwalifikacji w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji	F	H, P		
2.	Transfer i uznawanie efektów uczenia się w edukacji formalnej	F	H, P	H	H
3.	Transfer i uznawanie efektów uczenia się w edukacji pozaformalnej	F	F, H, P	P	H
4.	Transfer i uznawanie efektów uczenia się w edukacji nieformalnej	F	H, P	P	H
5.	Akumulacja efektów uczenia się	F	F, H, P	H	
6.	Porozumienie o partnerstwie i indywidualny wykaz osiągnięć	F	F, H, P	H, P	
7.	Porozumienie o programie zajęć	F	F	H, P	
8.	Transfer, uznawanie oraz w stosownych przypadkach, akumulacja efektów uczenia się	F	H	H, P	
9.	Opracowanie indywidualnych ścieżek kształcenia	F	H, P	P	
10.	Walidacja jednostek efektów kształcenia	F	F, H, P	H, P	

a – symbole oznaczają: F – Finlandia, H – Hiszpania, P – Polska.

b – dwukrotne zaznaczenie odpowiedzi oznacza, że odpowiedzi ekspertów były podzielone.

Źródło: Ankiety odpowiedzi respondentów

W Hiszpanii, jak wskazują respondenci, stosowanie systemu ECVET odbywa się w sposób pośredni, ponieważ jest wbudowane w program kształcenia i szkolenia zawodowego. Spośród elementów systemu ECVET w Hiszpanii funkcjonuje opis kwalifikacji w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz częściowo transfer i uznawanie efektów uczenia się w edukacji formalnej, akumulacja efektów uczenia się, porozumienie o partnerstwie i indywidualny wykaz osiągnięć, opracowanie indywidualnych ścieżek kształcenia, walidacja jednostek efektów kształcenia.

W Polsce funkcjonują niektóre elementy systemu ECVET. Przede wszystkim podstawy programowe dla edukacji formalnej opisują kwalifikacje w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Transfer i uznawanie efektów uczenia się odbywa się w edukacji formalnej a tylko częściowo w pozaformalnej i nieformalnej. Poza tym funkcjonują takie elementy jak akumulacja efektów uczenia się, oraz walidacja jednostek efektów kształcenia. Pozostałe elementy w Polsce raczej nie są stosowane a jeśli są stosowane to są to sporadyczne przypadki.

We wszystkich państwach partnerskich istnieją odpowiednie materiały informacyjne, w tym broszury, przewodniki i prezentacje ekspertów nt. systemu ECVET. W Polsce na szczególną uwagę zasługują działania FRSE oraz IBE.

Za opracowanie opisu kwalifikacji we wszystkich porównywanych krajach odpowiedzialne są publiczne instytucje centralne kierujące edukacją, w tym w Finlandii – Finnish National Board of Education (FNBE), w Polsce – Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) Ministry of National Education we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEŻiU), National Centre For Supporting Vocational And Continuing Education, przy czym Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (MPPS) Ministry of Labour and Social Policy opracowuje standardy kwalifikacji/kompetencji zawodowych, głównie dla edukacji pozaformalnej, i w ciągu ostatnich 10 lat opracowało standardy dla ponad 250 zawodów/kwalifikacji²⁷. W Hiszpanii opisy kwalifikacji dla kształcenia i szkolenia zawodowego opracowuje ministerstwo edukacji Ministry of Education, Culture and Sport a dla rynku pracy i edukacji ustawicznej ministerstwo pracy - Ministry of Employment and Social Security for occupational vocational training and continuous vocational training.

Zasady uznawania efektów uczenia się i certyfikacji w Finlandii, Hiszpanii i w Polsce określone są w ramach systemu oświaty. W Finlandii za uznawanie wyników nauczania odpowiedzialne są szkoły i nauczyciele prowadzący edukację. Poza tym ważna jest samoocena jaką zobowiązani są przeprowadzać okresowo uczniowie a wyniki samooceny omawiać z prowadzącym ich nauczycielem. W Hiszpanii kryteria dla uznawania i walidacji kwalifikacji ustala ministerstwo edukacji w ramach krajowego systemu oświatowego. W Polsce za walidację efektów uczenia się odpowiedzialne są Centralna oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne i stanowią część systemu egzaminów zewnętrznych.

Punkty ECVET

Punkty ECVET, to w zaleceniu Parlamentu ważna kwestia, której poświęca się wiele uwagi. Na stosowanie punktów zdecydowała się tylko Finlandia, w której Finnish National Board of Education (FNBE), ustaliło, że 1 rok nauki równoważny jest 60-ciu punktom ECVET. Ustalono także liczbę punktów za określone umiejętności, wiedzę i kompetencje. Przykładowo ustalono, że pielęgniarka, która będzie pracować w opiece społecznej i zdrowotnej, powinna posiadać 120 punktów ECVET. Strukturę przyznanych punktów ECVET dla pielęgniarki, która chce się specjalizować w obszarze opieki nad dziećmi i młodzieżą, przedstawia tablica 3.

---

²⁷ Bardzo duży wkład w opracowywanie standardów kompetencji/kwalifikacji zawodowych ma Instytut Technologii Eksploatacji-Państwowy Instytut Badawczy (Institute for Sustainable Technology – National Research Institute) a także M. Butkiewicz, redaktor pierwszej w Polsce monografii nt. standardów kwalifikacji zawodowych „Model polskich standardów kwalifikacji zawodowych” EP, ITeE 1995; Model of Polish Standards of Vocational Qualifications. Education and Labour, Institute of Terotechnology, Warsaw, 1995.

Tablica 3. PIEŁĘGNIARKA, Kwalifikacje zawodowe w opiece społecznej i zdrowotnej
180 punktów kompetencyjnych
Practical Nurse Vocational Qualification In Social And Health Care
Study programme in Children's and Youth Care and Education
180 competence points

MODUŁY ZAWODOWE 50 cps (punktów kompetencyjnych)	Przedmioty główne 35 cps
OBOWIĄZKOWE MODUŁY KWALIFIKACYJNE 70 cps Wspieranie i monitorowanie rozwoju 20 cps włączając przyuczenie do zawodu (praktykę przez 6 tygodni) i pokaz umiejętności Pielęgniarstwo i opieka 30 cps włączając przyuczenie do zawodu (praktykę przez 6 tygodni) i pokaz umiejętności Wspieranie rehabilitacji 20 cps włączając przyuczenie do zawodu (praktykę przez 6 tygodni) i pokaz umiejętności OBSZARY KOMPETENCJI 50 cps (jeden z poniższych) Opieki i Edukacji Dzieci i Nastolatków włączając dwa okresy przyuczenia do zawodu i pokaz umiejętności lub Opieka nad osobami starszymi włączając dwa okresy przyuczenia do zawodu i pokaz umiejętności lub Szpitalna Opieka Pielęgniarska włączając dwa okresy przyuczenia do zawodu i pokaz umiejętności	Umiejętności komunikacji i współpracy 11 cps - język ojczysty - drugi język narodowy, Szwedzki - język obcy Umiejętności matematyczne i przyrodnicze 9 cps - Matematyka - Fizyka i chemia - Informacja i technologie komunikacyjne Umiejętności społeczne i rynku pracy 8 cps - umiejętności społeczne - umiejętności rynku pracy - biznes i przedsiębiorczość - wychowanie fizyczne i edukacja o zdrowiu Umiejętności społeczne i kulturalne 7 cps - wiedza o kulturze - sztuka i kultura - etyka - psychologia - umiejętności ochrony środowiska
Moduły oferowane na miejscu 15 cps włączając przyuczenie do zawodu oraz pokaz umiejętności	
	OPCJONALNE DODATKOWE MODUŁY 10 cps

Źródło: Omnia, The Joint Authority of Education in Espoo Region

W Hiszpanii i w Polsce nie stosuje się punktów ECVET. Ponadto w obu krajach eksperci uważają, że kluczowym elementem dla systemu ECVET są osiągnięcia a nie liczby. Określenie punktów jest mało obiektywne, nie wnosi żadnej wartości dodanej, punkty nie mają żadnej wartości informacyjnej a jedynie utrudniają zastosowanie systemu ECVET i w konsekwencji obliczenie punktów ECVET nie spełnia oczekiwanych wyników.

Monitorowanie systemu ECVET

W każdym z omawianych państw system ECVET jest monitorowany. Nie ma jednak odrębnego systemu monitorowania problematyki ECVET. W Finlandii stosowana jest samoocena oraz roczne sprawozdania z działalności szkoły wraz z informacją zwrotną. Poza tym szkoły monitorowane są przez ekspertów ECVET. Na przykład szkoła w Omnii stosuje system zapewnienia jakości Common Quality Assurance Framework (CQAF) Wspólne Ramy Zapewnienia Jakości. W Hiszpanii system ECVET monitorowany jest przez Ministry of Education, Culture and Sport a instytucje szkoleniowe przez system pracy.

W Polsce system monitorowany jest przez ekspertów powołanych przez MEN i MNiSZW. W dużej mierze są to działania raczej promocyjne, a nie sprawdzające i odnoszą się zwłaszcza do kształcenia formalnego i do projektów mobilnościowych w ramach programu Erasmus+.

Korzyści i koszty

Pytanie czy system ECVET jest korzystnym rozwiązaniem z punktu widzenia osiągnięcia kwalifikacji zawodowych nie przyniosło jednoznacznej odpowiedzi. W Finlandii uważa się, że jest to dobre rozwiązanie natomiast w Hiszpanii i w Polsce eksperci uznali, że nie jest to korzystne rozwiązanie, gdyż w szkole system ECVET może być trudny do zastosowania.

Nakład pracy włożony w zapoznanie kadry kierowniczej szkół i nauczycieli w Finlandii i w Polsce oceniono jako duży, natomiast w Hiszpanii jako niewielki. W Finlandii szkolenia prowadzili dyrektorzy departamentów, liderzy programów nauczania oraz eksperci ECVET. W Polsce prace prowadzone były głównie przez pracowników Fundację Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), w tym przez członków Zespołu Ekspertów ECVET, Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) oraz KOWEŻiU. Z kolei nakład pracy związany z wdrażaniem systemu ECVET był bardzo duży w Finlandii a w Hiszpanii i w Polsce niezbyt duży. Wiąże się to z końcowym etapem powszechnego wprowadzania systemu w Finlandii i dopiero wczesnym stadium wdrażania w Hiszpanii i Polsce.

Wdrażanie systemu ECVET nie było obciążeniem finansowym dla szkół. Jednak w Finlandii szkoły otrzymywały dodatkowe środki z FNBE a w Hiszpanii i w Polsce system nie jest jeszcze wdrażany i prawdopodobnie wiązać się to będzie z nakładami pracy pracowników a nie z dodatkowymi nakładami finansowymi.

Bariera we wdrażaniu systemu ECVET

W Finlandii jako barierę we wdrażaniu systemu FINECVET wskazano negatywne nastawienie pracowników i obawę przed zmianami. Eksperti hiszpańscy wskazali, że nie ma barier technicznych dla wdrożenia systemu ECVET. Istotną natomiast barierą jest niski udział uczniów w projektach mobilności, co z kolei związane jest z barierą językową (słabą znajomością języków obcych).

3. OBLICZENIE PUNKTÓW ECVET

W świetle najnowszych opinii Komisji Europejskiej uznającej problem punktów ECVET jako drugoplanowy i marginalny, można by zrezygnować w projekcie z obliczenia punktów ECVET. Jednak zgodnie z zapisem w rezultacie 03 „Analiza porównawcza ECVET w krajach partnerskich” (The comparative research analysis of the ECVET system in partners countries) przeprowadzono takie obliczenie.

Punkty ECVET stanowią uzupełniające liczbowe źródło informacji o kwalifikacjach i jednostkach. Nie mają one wartości w oderwaniu od uzyskanych efektów uczenia się dotyczących konkretnej kwalifikacji, do której się odnoszą, natomiast odzwierciedlają fakt uzyskania i akumulacji jednostek uczenia się. Aby umożliwić jednolite podejście do stosowania punktów ECVET, zakłada się, że efektom uczenia się, uzyskiwanym w ciągu jednego roku formalnego kształcenia i szkolenia zawodowego, w pełnym wymiarze godzin, odpowiada 60 punktów ECVET²⁸.

Względna wagę jednostki w stosunku do kwalifikacji należy określić zgodnie z następującymi kryteriami, traktowanymi samodzielnie lub łącznie:

- względne znaczenie efektów uczenia się, które składają się na daną jednostkę, dla uczestnictwa w rynku pracy, zdobycia w przyszłości wyższych kwalifikacji lub dla integracji społecznej;
- trudność, zakres i objętość efektów uczenia się w ramach danej jednostki;
- wysiłek, jaki uczący się musi włożyć w zdobycie wiedzy, umiejętności lub kompetencji wymaganych w ramach danej jednostki.

Wyrażona w punktach ECVET względna waga określonej jednostki, wspólnej dla kilku kwalifikacji, może różnić się w zależności od tego, o jaką kwalifikację chodzi²⁹.

Kraje członkowskie UE stosują indywidualne i różne od siebie systemy przyznawania punktów ECVET i najczęściej jest to metoda szacunkowa.

W projekcie FINECVET przyjęto, że określenie punktów ECVET polegać będzie na ustaleniu wielkości nakładu pracy niezbędnego dla osiągnięcia efektów uczenia się. Wielkość nakładu pracy określono poprzez identyfikację rodzajów aktywności niezbędnych dla osiągnięcia efektów uczenia się, a następnie oszacowaniu procentowych i godzinowych nakładów pracy niezbędnych dla osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskania kwalifikacji. Oszacowanie procentowych nakładów pracy uzyskano drogą wywiadu-ankiety, jaką przeprowadzono wśród absolwentów kształcących w zawodach „opiekunka dziecięca” i „opielun medyczny”, w Polsce i Hiszpanii. Podstawą dalszego obliczenia są godziny nauki w edukacji formalnej zgodnie z planami nauczania. Przelicza się liczbę godzin przeznaczonych na edukację teoretyczną i praktyczną, proporcjonalnie do wartości procentowych jakie uzyskano z wywiadów-ankiet. W efekcie otrzymujemy nakład pracy niezbędny dla osiągnięcia efektów

---

²⁸ Cytuję za: Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) (2009/C 155/02). Załącznik II. s.

²⁹ Tamże.

uczenia się w każdym z zawodów, liczony w godzinach. Przyjęto, że 30 godzin kształcenia odpowiada 1 punktowi kredytowemu, taki przelicznik zastosowany został w pracach Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE). Po podzieleni liczby godzin przez 30 otrzymamy liczbę punktów ECVET (punktów kredytowych). Wywiady-ankiety uzyskano od 16 osób, w tym po 4 dla każdego zawodu, dla Polski i dla Hiszpanii. Zarówno wywiady-ankiety jak i szczegółowe obliczenia zamieszczono w Aneksie w podrozdziale 7.2 „Kwestionariusze dla obliczenia punktów ECVET i obliczenia”.

Tablica 4. Aktywności uczącego prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się

Lp.	Aktywności uczącego prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się			
	1.	2.	3.	4.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:			
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,			
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),			
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;			
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:			
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),			
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),			
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),			
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);			
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.			
	RAZEM			

Uwaga: w kolejnych kolumnach: 2,3 i 4 wpisano: % czasu poświęconego na opanowanie kwalifikacji; liczbę godzin; Liczbę punktów (1 punkt = 30 godzin)

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

W zawodzie "OPIEKUNKA DZIECIĘCA" aktywności uczącego prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się wynosi:

1. Nauka teoretyczna, która trwa 400 godzin i która wg. respondentów stanowi 64% aktywności

2. Praktyka która trwa 960 godzin i która wg. respondentów stanowi 23% aktywności
  3. Inna aktywność określona przez respondentów w wysokości 13% czyli 440 godzin
- Razem 2200 godziny czyli 73 punkty kredytowe.

Każda z ww. aktywności uczącego się traktowana jest oddzielnie, co wynika z szkolenego planu nauczania, i określonych w nim godzin kształcenia: kształcenie zawodowe teoretyczne 400 godzin i kształcenie zawodowe praktyczne 800 godzin + 160 godzin praktyk zawodowych. W dalszej kolejności uwzględniono wyniki uzyskane z wywiadów-ankiet.

W konsekwencji 100% to suma godzin 800 (nauka teoretyczna + 960 praktyka), co wynosi 1760 godzin. Ponieważ respondenci wskazali, że 13% czasu to "inna aktywność uczącego się" czyli 440 godzin. W sumie proces uzyskania określonych efektów uczenia się wyniósł 2200 godzin. Przyjmując, że 30 godzin uczenia się = 1 punkt kredytowy, liczba punktów dla zawodu "opiekunka dziecięca" wynosi 74 punkty kredytowe.

Podobne obliczenie dla zawodu „opiekun medyczny” dało wynik jak w tablicy 5.

Tablica 5. Liczba punktów kredytowych w krajach partnerskich

KRAJ	Liczba punktów kredytowych dla zawodów	
	Opiekunka dziecięca	Opiekun medyczny
Finlandia	180 ^a	180 ^a
Polska	72 ^c	34 ^b
Hiszpania	67 ^c	67 ^c

a – czas kształcenia 3 lata; b – czas kształcenia 1 rok po ukończeniu matury; c – czas kształcenia 2 lata.
Źródło: M. Butkiewicz obliczenie własne.

Wyniki obliczenia nie prowadzą do jednoznacznych wniosków, poza tym, że obliczenie sprawia trudności a wyniki nie są porównywalne.

Natomiast analiza wyników szczegółowych wskazuje, że w Polsce relatywnie duży udział w kształceniu ma nauka teorii w nieorganizowanych formach kształcenia (od 13 do 35% czasu poświęconego na opanowanie kwalifikacji). Poza tym w zawodzie „opiekunka dziecięca” 18% aktywności to „inna aktywność uczącego się, w tym taka jak praktyka w zakładzie rodzinnym lub w nym miejscu. Z kolei w Hiszpanii, w zawodzie „opiekunka dziecięca”, zwraca uwagę bardzo wysoki odsetek czasu przeznaczonego na kształcenie zawodowe praktyczne, który wynosi 70% całkowitego czasu kształcenia, w tym 57% przypada na prace podjęte indywidualnie.

Podstawa programowa kształcenia w zawodach w Polsce a system ECVET³⁰

Poniżej zacytowano fragmenty opracowania Aliny Król nt. systemu ECVET w Polsce.

³⁰ cytat z opracowania Król A. „Europejski system transferu osiągnięć (ECVET) w kształceniu i szkoleniu zawodowym na przykładzie Szkocji, Niemiec i Polski”. Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie. Hejnał Oświatowy. - 2013, nr 11, s. 24-26

„Zauważa się, że we wprowadzonej 7.02.2012 roku nowej podstawie kształcenia zawodowego w Polsce będziemy mieć prawdopodobnie do czynienia z różną wagą (objętością) punktu ECVET. W zawodach kształconych w trzyletnim cyklu na poziomie zasadniczym minimalna liczba godzin kształcenia różni się, np. w zawodzie operator maszyn i urządzeń metalurgicznych jest to 800 godzin kształcenia, a w zawodzie operator obrabiarek skrawających 1050 godzin. Przyjmując, że za każdy rok kształcenia przyznaje się 60 punktów ECVET, waga punktu, czyli liczba godzin kształcenia w tych zawodach przypadająca na jeden punkt, musi być inna. Co prawda liczbę godzin w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach i szkołach policealnych reguluje rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania, ale tu pojawia się kolejny problem. Liczba godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe w dwuletniej szkole policealnej wynosi tyle samo co w trzyletniej szkole zawodowej. W każdej ze szkół jest to 1600 godzin. Przyjęcie 60 punktów ECVET za rok kształcenia powoduje, że sprzedawca kształcony w zasadniczej szkole zawodowej otrzyma 180 punktów ECEVET, a sprzedawca kształcony w szkole policealnej dostanie tylko 120 punktów ECVET, mimo iż w obu szkołach realizowana była ta sama podstawa programowa i ta sama liczba godzin kształcenia.

Porównując również minimalną liczbę godzin przeznaczoną na efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru mechanicznego i górnictwo-hutniczego stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, zauważa się różną liczbę godzin przeznaczoną na kształcenie tych samych efektów (PKZ(M.a), PKZ(M.b) i PKZ(M.g)) w różnych zawodach. W zawodzie technik mechanizacji rolnictwa kształconym w cyklu czteroletnim jest to 520 godzin kształcenia, a w zawodzie mechanik operator pojazdów maszyn rolniczych kształconym w cyklu trzyletnim to 490 godzin kształcenia. Przyjmując za podstawę tylko długość okresu kształcenia, uczeń technikum otrzymałby 83 punkty ECVET, a uczeń zasadniczej szkoły zawodowej za takie same efekty kształcenia otrzymałby 55 punktów.

W systemie SCQF (Szkocki System Punktowy i Ram Kwalifikacji) konkretna jednostka ma przypisaną sobie liczbę punktów ogólnych, która nie zmienia się, niezależnie od tego, w skład której kwalifikacji taka jednostka wchodzi.

Zasadne zatem wydaje się, by przyjąć również w Polsce tę samą liczbę godzin kształcenia dla jednakowych efektów kształcenia i przyznać za to taką samą liczbę punktów bez względu na to, czy zawód kształcony jest w zasadniczej szkole zawodowej, technikum, czy szkole policealnej. Umożliwiłoby to też przyznawanie punktów w przypadku potwierdzania kwalifikacji zdobytych w sposób nieformalny i pozaformalny.

Analizując liczbę godzin kształcenia zawodowego w różnych typach szkół, zauważyć można, że najmniej godzin kształcenia jest w technikum, czyli w szkole o najdłuższym okresie kształcenia. Okres kształcenia w technikum wynosi 4 lata, a zatem liczba punktów ECVET za ten okres kształcenia to 240 punktów. W zasadniczej szkole zawodowej i w szkole policealnej okres kształcenia jest krótszy niż w technikum, ale liczba godzin kształcenia zawodowego w tych szkołach jest większa niż w technikum. Zasadnym byłoby zatem przydzielenie tej samej liczby punktów (240) bez względu na typ szkoły.

Punkty kredytowe w przypadku SCQF są wbudowane w system poziomów, co nie ma miejsca w przypadku Europejskiej Ramy Kwalifikacji. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby punkty

ECVET połączyć z Polską Ramą Kwalifikacji i przyjąć na trzecim i czwartym poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji 240 punktów ECVET, odpowiadających co najmniej 1440 godzinom kształcenia zawodowego. Punkty SCQF, należy rozpatrywać w relacji do konkretnego poziomu Szkockiej Ramy Kwalifikacji. Podobne założenie można przyjąć do punktów ECVET i Polskiej Ramy Kwalifikacji”.

A. Król pisze też jak system ECVET był wdrażany w Niemczech³¹. W latach 2011-2012 w postaci projektu DECVET powołano 13-osobową grupę ekspertów. Utworzono punkt kontaktowo-informacyjny, do którego zadań należało upowszechnianie informacji o systemie ECVET, rozwój narzędzi ECVET i upowszechnianie dobrych praktyk. Początkowo planowano wdrożenie systemu ECVET w Niemczech od 2013 roku, jednak po badaniach ankietowych okazało się, że system ten jest mało znany i w związku z tym mało akceptowany w środowisku zawodowym.

---

³¹ Tamże

4. WNIOSKI

Zasady europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym ECVET opublikowane zostały przez Parlament Europejski i Radę, Zaleceniem z 18 czerwca 2009 r. Od tego czasu, jak wskazują dane zebrane i opublikowane przez CEDEFOP (2014) w 17 państwach wdrożyło system ECVET, w 8 państwach system jest testowany a 13 państw jest w trakcie podejmowania decyzji co do wdrożenia systemu. Wśród państw, które wdrożyły system ECVET jest Finlandia, w której znany jest pod nazwą FINECVET i formalnie powszechnie wdrożony został do praktyki edukacyjnej 1 sierpnia 2015 r.

Raport CEDEFOP „*Monitoring ECVET implementation strategies in Europe in 2013*” wskazuje, że państwa UE podczas reform swoich systemów edukacji zawodowej stosują zróżnicowane wsparcie i wykorzystanie systemu ECVET. Powszechnie stosowane jest podejście do opisu kwalifikacji oparte na efektach uczenia się. System ECVET przyczynił się do reform na poziomie instytucjonalnym i systemowym tylko w wyjątkowych przypadkach a zwłaszcza tam, gdzie istnieje powiązanie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji³². W konsekwencji ECVET przyczynił się do zapoczątkowania analizy systemu kwalifikacji krajowych, co jednak rzadko przekładało się na wdrożenie zmian w krajowych politykach edukacyjnych.

Dużym problemem i słabością systemu ECVET jest system punktów kredytowych ECVET. System nie sprawdza się i będzie poprawiany.

Z badanych 3 państw tylko w Finlandii wdrożone zostały już wszystkie elementy systemu ECVET, w tym opis kwalifikacji, transfer, uznawanie efektów uczenia się, akumulacja osiągnięć oraz indywidualne ścieżki kształcenia i dotyczy to zarówno edukacji formalnej jak i pozaformalnej.

CECHY WSPÓLNE

Jak wskazują ankiety wypełnione przez ekspertów, we wszystkich 3 porównywanych krajach partnerskich zwraca się uwagę na potrzebę powszechnego zrozumienia kluczowego zagadnienia dotyczącego podejścia wykorzystującego efekty uczenia się. We wszystkich państwach istnieją odpowiednie materiały informacyjne, w tym broszury, przewodniki i prezentacje ekspertów nt. systemu ECVET. W Polsce na szczególną uwagę zasługują działania FRSE - Foundation For The Development Of The Education System oraz IBE – Educational Research Institute. Ważna jest także promocja i wymiana doświadczeń.

We wszystkich państwach opis kwalifikacji odbywa się z uwzględnieniem wiedzy, umiejętności i kompetencji. Za opracowanie opisu kwalifikacji we wszystkich porównywanych krajach odpowiedzialne są publiczne instytucje centralne kierujące edukacją. Cechą wspólną jest monitoring systemu, który wpisany jest w ogólny system sprawozdawczy i nie ma specjalnego systemu monitoringu. Poza tym monitoring odbywa się przez ekspertów ECVET. Eksperti podkreślają, że w każdym kraju, dla prawidłowego

---

³² *Monitoring ECVET implementation ....* wyd. cyt. W monitoringu uczestniczyło 38 państw oraz ponad 80 respondentów. Píše o tym także Jolanta Urbanikowa „Wdrażanie systemu ecvet doświadczenia europejskie”. Uniwersytet Warszawski. 11 grudnia 2014.

funkcjonowanie systemu ECVET konieczna jest akceptacja systemu przez wszystkie środowiska związane z kształceniem zawodowym i pracą zawodową.

Zasady uznawania efektów uczenia się i certyfikacji w Finlandii, Hiszpanii i w Polsce określone są w ramach systemu oświaty, przy czym można wyróżnić znaczne różnice w tych systemach.

ODRĘBNOŚCI KRAJOWE

W Finlandii za uznawanie wyników nauczania odpowiedzialne są szkoły i nauczyciele prowadzący edukację. Poza tym **ważna jest samoocena** jaką zobowiązani są przeprowadzać okresowo uczniowie a wyniki samooceny omawiane są z prowadzącym ich nauczycielem.

Tylko Finlandia zdecydowała się na stosowanie punktów ECVET. National Board of Education (FNBE), ustaliło, że 1 rok nauki równoważny jest 60-ciu punktom ECVET. Ustalono także liczbę punktów za określone umiejętności, wiedzę i kompetencje.

Postawę Hiszpanii bardzo dobrze oddaje stwierdzenie eksperta „Brak krajowych ram i jasnych wytycznych dotyczących wdrażania ECVET. **Hiszpania stosuje politykę „poczekaj i zobacz (czekaj i przyglądaj się)”**, co oznacza, że nie ma wyraźnych intencji i zamiarów w sprawie zaangażowania się w system ECVET”. Ekspert zwraca również uwagę, że szkoły muszą respektować krajowy system kwalifikacji i skupić się na dobrym przygotowaniu młodzieży a nie na systemie ECVET.

Eksperci z Hiszpanii stwierdzają, że system hiszpańskich ram kwalifikacji - Marco Español de Cualificaciones (MECU) powinien zostać poprawiony. Władze odpowiedzialne za określenie podstaw programowych w kształceniu i szkoleniu zawodowym powinny opracować podstawy programowe (programy nauczania) zgodnie z poziomami ERK (EQF) i jasnym opisem efektów uczenia się zgodnym z zasadami systemu ECVET. Istnieją już programy nauczania o strukturze modułowej ale ich powiązanie z ECVET nie jest jasne.

W Polsce funkcjonują niektóre elementy systemu ECVET. Przede wszystkim podstawy programowe dla edukacji formalnej opisują kwalifikacje w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Transfer i uznawanie efektów uczenia się odbywa się w edukacji formalnej a tylko częściowo w pozaformalnej i nieformalnej. Poza tym funkcjonują takie elementy jak akumulacja efektów uczenia się, oraz walidacja jednostek efektów kształcenia. Pozostałe elementy w Polsce raczej nie są stosowane a jeśli są stosowane to są to sporadyczne przypadki.

W Polsce zwraca się uwagę na potrzebę stworzenia modelu funkcjonowania całego systemu ECVET, później przeprowadzenie pilotażu a następnie opracowanie stosownych aktów prawnych i wdrożenie systemu. Proponuje się także powołanie krajowych i regionalnych branżowych instytucji odpowiedzialnych za m.in. opracowanie opisów kwalifikacji i jednostek efektów uczenia się (z których mogłyby korzystać instytucje wysyłające i goszczące) oraz za uznawanie i akumulację osiągnięć. Istotne jest również tworzenie elastycznych i zindywidualizowanych ścieżek kształcenia.

W Polsce przewiduje się, że w przyszłości może nastąpić weryfikacja jednostek efektów uczenia się w kwalifikacjach wyodrębnionych w zawodach, dostosowanie aktów prawa oświatowego oraz transfer i akumulacja osiągnięć na wyższych poziomach edukacji. Z drugiej strony, ponieważ na chwilę obecną nie istnieje polski system ECVET to brak wskazań do przyszłych działań.

5. REKOMENDACJE

Wśród dobrych praktyk dotyczących stosowania i wdrażania systemu ECVET eksperci wszystkich państw są zgodni, że podstawowym dokumentem systemu ECVET jest porozumienie o programie nauczania. Za wskazane uznaje się także promowanie i udostępnianie wiedzy ogólnej i równoczesną specjalistyczną edukację zawodową. Bardzo istotna jest też współpraca między ośrodkami edukacji i rynkiem pracy, w tym z przedstawicielami branż potrafiącymi określić wymagane potrzeby edukacyjne.

Poza tym eksperci rekomendują uproszczenie i ujednolicenie dokumentacji stosowanej podczas oceny i uznawania kompetencji.

Wśród czynników sprzyjających wdrażaniu systemu akumulacji i przenoszenia zaliczonych (achieve) osiągnięć należy zwrócić szczególną uwagę na możliwość budowania indywidualnych ścieżek uczenia się, wprowadzenie programów modułowych, stosowanie samooceny osiągniętych efektów uczenia się oraz wzrost uczestnictwa szkół i instytucji szkoleniowych w programach międzynarodowych i w konsekwencji wzrost mobilności młodzieży.

Warto przypomnieć, że w notatce USERS' Group z 2014 eksperci stwierdzili, że obliczanie punktów ECVET jest bardzo trudne i nieprzydatne dla organizacji szkoleniowych, którzy stosują system ECVET, dlatego, na tym etapie, wydają się, „drugoplanowe i marginalne”³³. Także Komisja Europejska stwierdziła, że należy skoncentrować się na tym jak oceniać efekty uczenia się i jednostki efektów uczenia się a nie na punktach kredytowych. Dodatkowo Komisja uznała, że powinno się opracować nowe jasne zasady przyznawania punktów kredytowych jednostkom efektów uczenia się i ich wykorzystania w procesie akumulacji oraz wyjaśnienie głównym zainteresowanym stronom i beneficjentom końcowym, w tym instytucjom szkoleniowym³⁴.

Usprawnienia systemu ECVET i dobre praktyki

Jeśli chodzi o poprawę systemu ECVET to eksperci z Finlandii zwracają uwagę na potrzebę opracowania większej ilości materiałów informacyjnych i rozpowszechniania informacji o systemie ECVET w języku krajowym, organizację szkoleń i warsztatów nie tylko z udziałem nauczycieli ale wszystkich zainteresowanych oraz współpracę z innymi szkołami.

Eksperti z Hiszpanii za istotne uważają, aby w każdym kraju zostały określone role, jakie powinny pełnić poszczególne instytucje w odniesieniu do sprawdzania, uznawania i zagwarantowania jakości procesu kształcenia. Poza tym nie system ECVET należy poprawić a

---

³³ Note to the members of the ECVET Users Group (Subject: The first evaluation of ECVET and its follow up). Brussels, 7.5.2014. s. 9. Annex to the invitation letter of 14.4.2014 ARES(2014)1170349.

³⁴ Implementation of the Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the establishment of a European Credit System for Vocational Education and Training (ECVET). *Final report. 4 July 2014*. European Commission. Education and Training. s. 77, 78.

raczej system krajowych ram kwalifikacji, poprzez opracowanie opisów efektów uczenia się, zgodnie z formatem ECVET.

Eksperti z Polski mają zróżnicowane opinie w sprawie propozycji dotyczących poprawy systemu ECVET. Jedni eksperci uważają, że poprawa systemu ECVET to jest to problem do rozwiązania na poziomie UE. Inni wskazują, że dobrą praktyką jest opracowanie według określonych kryteriów jednostek efektów uczenia się, przy współudziale wszystkich zainteresowanych stron i zwrócenie uwagi na dostosowanie jednostek efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy. Wskazano także na potrzebę prowadzenia działań upowszechniających w zakresie stosowania systemu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w systemie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym.

Rekomendacja dla Finlandii

Od 1 sierpnia 2015 aktem prawnym wdrożono system ECVET w Finlandii we wszystkich placówkach (szkołach i ośrodkach) kształcenia zawodowego. Dlatego trzeba skupić się na rzeczywistej pracy związanej z edukacją, badaniami jednostek efektów uczenia się i modułach. Szkoły muszą dać szansę na rozwój indywidualnych ścieżek kształcenia poprzez oferowanie różnego rodzaju środowiskach kształcenia. Wzrośnie liczba przypadków uznawania wcześniejszych osiągnięć uczniów w szkole oraz waga oceny odpowiedniego doświadczenia w pracy. Rola zawodowa nauczycieli zmieni się w kierunku nauczyciela, który będzie mentorem i coachem dla studentów. Edukacja pozaformalna i nieformalna muszą stać się bardziej ważne i popularne w całym systemie edukacji co w konsekwencji spowoduje zmniejszenie się czasu studiów dla studentów.

Rekomendacje Dla Hiszpanii

Eksperti z Hiszpanii za istotne uważają określenie ról, jakie powinny pełnić poszczególne instytucje w odniesieniu do sprawdzania, uznawania i zapewnienia jakości procesu kształcenia. Należy także zwiększyć środki oddziaływania i pobudzania motywacji osób uczących się, do uczestnictwa w krajowej i międzynarodowej mobilności.

Rekomendacje dla Polski

Polska nie jest przygotowana do powszechnego wdrożenia systemu ECVET obejmującego kształcenie formalne, pozaformalne i nieformalne. Eksperti zwracają uwagę na brak zrozumienia i nieznaną funkcjonowanie nie tylko systemu ECVET ale powiązanych z nim Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), w tym poziomów PRK oraz Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Brak również zaufania do efektów kształcenia osiąganych w systemie pozaszkolnym, co zdecydowanie utrudnia akumulację i transfer kompetencji. Poza tym realizacja kształcenia ogólnego w szkołach zawodowych zdecydowanie ogranicza możliwość stosowania systemu ECVET. Polskie szkoły skupiają się głównie na projektach pilotażowych, w tym na projektach mobilności.

Eksperti polscy, podobnie jak hiszpańscy zwracają uwagę na potrzebę współpracy szkół i ośrodków edukacyjnych z pracodawcami i organizacjami branżowymi.

Generalnie można powiedzieć, że istnieje podobne podejście do wdrożenia systemu w Hiszpanii i w Polsce. W porównaniu z Finlandią w Polsce istnieją i funkcjonują elementy systemu ECVET, ale brak decyzji władz oświatowych o formalnym wdrożeniu systemu i brak odpowiednich aktów prawnych dotyczących systemu ECVET.

Decydenci polityki edukacyjnej na szczeblu krajowym, regionalnym, lokalnym oraz w obszarze sektorów gospodarki powinni zwrócić uwagę na warunki i środki niezbędne dla wdrożenia systemu ECVET. Jest to transnarodowa mobilność dla wszystkich oraz uczenie się przez całe życie a następnie przejrzystość kwalifikacji, proces gromadzenia potwierdzonych efektów kształcenia, proces przenoszenia osiągnięć. Poszczególne elementy systemu takie jak transfer, uznawanie, akumulacja i proces walidacji efektów uczenia się powinny stopniowo objąć zarówno edukację formalną jak i pozformalną oraz nieformalną.

Wprowadzenie systemu FINECVET było procesem wieloletnim, podobnie było w innych krajach. Procesem kierowało fińskie ministerstwo edukacji a wdrożenie systemu FINECVET połączone było z przygotowaniem nauczycieli do nowych zadań administracyjnych i edukacyjnych. Właśnie szerokie upowszechnienie wiedzy nt. systemu ECVET, wśród wszystkich zainteresowanych edukacją zawodową, jest pierwszoplanowym zadaniem decydentów polityki edukacyjnej.

6. Bibliografia i materiały źródłowe

- *Annual report 2014*. Cedefop (2015). Luxembourg: Publications Office of the European Union. Cedefop information series.
- Bartosiak P. "ECVET a modernizacja systemu kształcenia zawodowego w Polsce". Zespół Ekspertów ECVET, prezentacja, 29.10.2013. www.eksperciecvet.org.pl.
- „Conclusions by João Santos of the European Commission”. *ecvet magazine* nr 22 z maja 2015 r.
- Call for proposals "National teams of ECVET experts" (EACEA/27/2011)
- "Development and main contents of the Finnish National Framework for Qualifications and Other Learning", Carita Blomqvist, Head of Unit Recognition and International Comparability of Qualifications, Finnish National Board of Education.
- Dębowski H. "ECVET jako narzędzie polityki europejskiej na rzecz uczenia się przez całe życieW poszukiwaniu synergii". Zespół Ekspertów ECVET . prezentacja, 29.10.2013. www.eksperciecvet.org.pl
- Dębowski H. „ECVET w zintegrowanym systemie kwalifikacji”. Warszawa, 11.12.2014.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/55/UE Z Dnia 20 Listopada 2013 R. Zmieniająca dyrektywę 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym.
- European Guidelines for the Validation of Non-formal and Informal Learning. CEDEFOP; 7 November 2008.
- "European Inventory on Validation of Non-formal and Informal Learning 2010. Country report: Finland", Anne-Mari Nevala.
- Education in Finland and the ISCED-97, Elina Kilpi, Universität Mannheim Mannheimer Zentrum für Europäische Sozialforschung (MZES).
- EURYPEDIA, European Encyclopedia on National Education Systems: Finland.
- Evaluation of implementation of the European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training (EQAVET) Final report. Evaluation of the Implementation of EQAVET (June 2013). ICF GHK, Technopolis.
- "FINECVET AS A PIONIER from piloting to implementation", Finish National Board of Education. 2012. www.oph.fi/English
- Gruza M. „Badanie formalnych i nieformalnych uwarunkowań wdrożenia systemu przenoszenia i akumulacji zaliczonych osiągnięć w Polsce w oparciu o założenia systemu ECVET” GHK Polska Sp. z o. o. IBE 2012.
- Implementation of the Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 June
- INCUAL, Sistema Nacional de Cualificacines Profesionales, www.educacion.gob.es/educa/incual/pdf/2/ Web_Folleto_castellano.pdf (dostęp: 28.06.2012r).
- Key Data on Education in Europe 2012 (2012, Eurydice), www.eurydice.org.pl/sites/eurydice.org.pl/files/134EN.pd
- "Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe – 2014 Edition". Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA, Education and Youth Policy Analysis). Euridice and Eurostart Report. 2014.
- Krajowy standard kwalifikacji zawodowych. Opiekunka dziecięca. 513102, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007.
- Linking credit systems and qualifications frameworks. An international comparative analysis. EEDEFOP, RESEARCH PAPER No 5, European Union, 2010.
- „Monitoring ECVET implementation strategies in Europe in 2013”. Cedefop, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. Working paper 22.
- National Catalogue of Professional Qualification (CNPC).
- Necessary conditions for ECVET implementation. Cedefop), 2012 Luxembourg:Publications Office of the European Union, 2012.

- "New steps towards implementing ECVET. FINECVET final seminar 15.3.2012". Mika Saarinen. CIMO.
- Note to the Members of the ECVET Users Group. The First Evaluation of ECVET and its Follow up. Brussels, 7.5.2014. Annex to the Invitation letter of 14.4.2014. ARES(2014)1170349
- „Projekt Założeń Projektu Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji” opublikowany na stronach Rządowego Centrum Legislacji. Warszawa, 01 sierpnia 2014 r.
- „Raport Referencyjny. Odniesienie Polskiej Ramy Kwalifikacji na rzecz uczenia się przez całe życie do Europejskiej Ramy Kwalifikacji”. Warszawa IBE, czerwiec 2013.
- Raporty z działalności Państwowej Komisji Akredytacyjnej 2010-2011
<http://www.pka.edu.pl/index.php?page=raporty>
- Rasiński R. „Ekspertyza dotycząca gromadzenia i przenoszenia osiągnięć w szkolnictwie wyższym w Polsce – zastosowanie ECTS. Podsumowanie”. Warszawa 25.06.2013.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach, www.men.gov.pl (dostęp: 28.06.2012)
- Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dot. ECTS)
- Saryusz-Wolski T. „System akumulacji punktów ECTS jako metoda zarządzania elastycznym modelem studiów”, Warszawa 2006.
- Saryusz-Wolski T. *Systemy akumulacji i transferu osiągnięć na przykładzie ECTS i ECVET. Rola systemu ECTS w świetle obowiązujących przepisów prawa o szkolnictwie wyższym* (2012)
http://ekspertibolonscy.org.pl/sites/ekspertibolonscy.org.pl/files/tsw_ects_120612.pdf
- SME-QUAL project “European Synthesis Report on the Methods and Good Practices in defining qualifications for SMEs in line with ECVET provisions”. *SMEs Qualification Handbook – SME_QUAL. Project Number: 538534-LLP-1-2013-1-IT-LEONARDO-LMP*.
- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu Społecznemu. Komisja Europejska Bruksela, 3.3.2010. KOM (2010) 2020 wersja ostateczna Komunikat Komisji Europa 2020.
- Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Dotyczące wykonania zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym. Komisja Europejska. Bruksela dnia 28.1.2014. com(2014) final.
- „Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Ocena europejskich ram kwalifikacji”. Komisja Europejska. Bruksela, dnia 19.12.2013. COM(2013) 897 final.
- Stęchły W. „ECTS, ECVET; europejskie systemy przenoszenia i akumulacji zaliczonych osiągnięć”. IBE. Warszawa, 21.03.2012 r.
- Stęchły W. „ECVET – Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym”. IBE, prezentacja 25.06.2013.
- Stęchły W. „Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (ECVET)”. IBE. Warszawa, 10.11.2011 r.
- The Finnish miracle of PISA: historical and sociological remarks on teaching and teacher education, Hannu Simola, University of Helsinki, Comparative Education, Vol. 41, No. 4, November 2005.
- “The Researchers Report 2012. Country Profile: Finland”. Deloitte.
- Urbanikowa J. „Wdrażanie systemu ecvet doświadczenia europejskie – *Monitoring ECVET implementation strategies in Europe in 2013 – CEDEFOP*. Uniwersytet Warszawski. 11 grudnia 2014.
- Ustawa z 27 lipca 2005 Prawo o Szkolnictwie Wyższym (przed i po nowelizacji z marca 2011)
- Wdrażanie zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie. Komisja Europejska. Bruksela, dnia 19.12.2013 r. Com(2013) 897 final.
- Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie ustanowienia Europejskiej Ramy Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie.
- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowy ECVET - 2009/C 155/02.

- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym EQARF - European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training (Dz.U. C 155 z 8.7.2009).
- Zastosowanie systemu ECVET do celów mobilności geograficznej. Część II przewodnika dla użytkowników systemu ECVET (*ECVET Users Guide*), Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury Unia Europejska, 2011. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 2012 (wersję elektroniczną tego dokumentu (w jęz. angielskim) można pobrać pod adresem: <http://www.ecvet->

Netografia

- www.biblioteka-krk.ibe.edu.pl/opac_css/doc_num.php?explnum_id=358
- www.cedefop.eu
- www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/18941_Finland_in_Focus_web.pdf
- www.ec.europa.eu/education/ecvt/index_en.html
- www.ecvetconnexion.com
- www.ecvet.net
- www.ecvet-projects.eu
- www.ecvet-team.eu
- www.ecvet-team.eu/en/document/ecvet-studies-ecvet-reflector
- www.educacion.es/portada.html
- www.europe-move-it.eu
- www.finecvet.fi
- www.koweziu.edu.pl/pp_zawod.php?nr_zawodu=325905
- www.koweziu.edu.pl/pp_zawod.php?nr_zawodu=532102
- www.kwalifikacje.praca.gov.pl/dane_standardow!browse.action?reload=true
- www.mecd.gob.es/mecu
- www.mpips.gov.pl/praca/bazy-danych-mpips-dla-potrzeb-edukacji-i-pracy/modulowe-programy-szkolen-zawodowych/
- www.oph.fi/english/curricula_and_qualifications/qualification_frameworks
- www.sepe.es/refernet Spain SEPE – Servicio Publico de Empleo Estatal
- www.team.eu/sites/default/files/ecvet_qna_web_21_04_2010_1.pdf
- www.webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Spain:Overview

7. ANEKS

7.1 KWESTIONARIUSZE nt. SYSTEMU ECVET

Poniżej znajduje się zbiór ankiet otrzymanych od respondentów z Finlandii, Hiszpanii i Polsce. Łącznie otrzymano 10 ankiet.

ANKIETY Z FINLANDII

Result 03 Comparative analysis of ECVET in the partner countries with recommendations. ECVET Questionnaire

The survey is aimed at facilitating the comparison of ECVET in the partner countries, including the level of advancement of the ECVET implementation, the ways of its implementation and identification of common and distinct features. Will be developed The recommendations for each of the partner countries how to implement or how to improve ECVET will be developed. The report on result 03 will include information based on the questionnaire and other sources.

I. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN THE PARTNER COUNTRY

1. Does the ECVET system function in your country?

Definietly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

2. In your opinion, is the functioning of ECVET common?

Definietly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

3. Which of the following elements of the ECVET system function or do not function?

No.	The elements of ECVET	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	Description of qualifications in terms of knowledge, skills and competences	x			
2	Transfer and accumulation of learning outcomes in formal education	x			
3	Transfer and recognition of learning outcomes in non-formal education		x	x	

4	Transfer and recognition of learning outcomes in informal education		x	x	
5	Accumulation of learning outcomes	x			
6	Memorandum of Understanding and personal transcript		x		
7	The learning agreement		x		
8	Transfer and, where applicable, accumulation of learning outcomes of particular individuals	x			
9	Developing individual learning pathways	x			
10	Validation of learning outcome units		x		
11	Other elements (please, specify				

4. In your opinion, were the guides (or other materials) how to use ECVET issued?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
x			

If not, what do you think such guides should include in particular?

5. Who (which organisation) is responsible for developing the description of qualifications and units of learning outcomes in accordance with ECVET?

National Board of Education

6. Which institution is responsible for the recognition (validation and certification) of units of learning outcomes assigned to the particular qualification framework for ECVET?

VET providers

7. Are the ECVET points specified in the context of your activities?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

If not, what is the reason?

- What criteria were used to calculate the ECVET points (circle the appropriate criteria or specify what criterium was used).

The relative weight of a unit of learning outcomes, with regard to the qualification, should be established according to the following criteria or to a combination thereof:

No	Criteria for calculating ECVET credit points	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	The relative importance of the learning outcomes which constitute the unit for labour market participation, for progression to other qualification levels or for social integration,		x		
2	The complexity, scope and volume of learning outcomes in the unit		x		
3	The effort necessary for a learner to acquire the knowledge, skills and competence required for the unit		x		
4	Other(please, specify)				

9. How is the ECVET system monitored at the national level?

If it is not, in your opinion, what should be monitored?

.....

II. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN SCHOOLS

- In your opinion, is the introduction of ECVET in schools the preferred solution for achieving professional qualifications?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

If not, what is the reason?

.....

10. How would you rate the effort made to acquaint the personnel with the ECVET system?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers		x	
school leaders		x	
other individuals/ institutions (specify the names) Guidance counsellors		x	

11. How would you rate the effort made by staff in the implementation of the ECVET educational practice?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers			
school leaders			
other individuals/ institutions (specify the names)			

12. In your opinion, was the implementation of the ECVET system a financial burden for the school?

Definitely yes	yes	rather not	definitely not
		x	

If so, what did the costs cover?

.....

13. In your opinion, What are the most important barriers to the implementation of ECVET at the school level?

Hesitation because of little knowledge and experience

14. In your opinion, what should be particularly improved in the ECVET system at the school level (or country) to counteract the emerging barriers in its implementation?

Promotion and sharing experiences are important.

- 15 What you recommend as a good practice for the partner countries on ECVET (which is the most important, where should be the attention paid to)?

Promotion and sharing of general knowledge but also at the same time concrete experiences in different vocational fields.

16. Please provide the relevant information sources (national and international) on the national ECVET and ECVET international comparisons

FINECVET

ECVTE Toolkit

Information about the Respondent

Country: Finland

Name of organization: **CIMO**

Position: Programme Manager

Data: 06.2015

Result 03 Comparative analysis of ECVET in the partner countries with recommendations. ECVET Questionnaire

The survey is aimed at facilitating the comparison of ECVET in the partner countries, including the level of advancement of the ECVET implementation, the ways of its implementation and identification of common and distinct features. Will be developed The recommendations for each of the partner countries how to implement or how to improve ECVET will be developed. The report on result 03 will include information based on the questionnaire and other sources.

II. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN THE PARTNER COUNTRY

2. Does the ECVET system function in your country?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

3. In your opinion, is the functioning of ECVET common?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

4. Which of the following elements of the ECVET system function or do not function?

No.	The elements of ECVET	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	Description of qualifications in terms of knowledge, skills and competences		x		
2	Transfer and accumulation of learning outcomes in formal education		x		
3	Transfer and recognition of learning outcomes in non-formal education		x		
4	Transfer and recognition of learning outcomes in informal education		x		
5	Accumulation of learning outcomes		x		
6	Memorandum of Understanding and personal transcript		x		
7	The learning agreement		x		
8	Transfer and, where applicable, accumulation of learning outcomes of particular individuals		x		
9	Developing individual learning pathways		x		
10	Validation of learning outcome units		x		
11	Other elements (please, specify)				

5. In your opinion, were the guides (or other materials) how to use ECVET issued?

Definietly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

If not, what do you think such guides should include in particular?

.....

8. Who (which organisation) is responsible for developing the description of qualifications and units of learning outcomes in accordance with ECVET?

In national level in Finland, the core curriculum is developed by National Board of Education. In the education provider level curriculum the education provider is in charge. In parts of units the education provider is also in charge of the definition of the units of learning outcomes (teachers involved in this process in an important role).

9. Which institution is responsible for the recognition (validation and certification) of units of learning outcomes assigned to the particular qualification framework for ECVET?

Education provider

10. Are the ECVET points specified in the context of your activities?

Definietly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

If not, what is the reason?

ECVET points will be specified from the 1st of August onwards. Until that credits (study weeks) are used as a "currency".

- What criteria were used to calculate the ECVET points (circle the appropriate criteria or specify what criterium was used).

The relative weight of a unit of learning outcomes, with regard to the qualification, should be established according to the following criteria or to a combination thereof:

No	Criteria for calculating ECVET credit points	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	The relative importance of the learning outcomes which constitute the unit for labour market participation, for progression to other qualification levels or for social integration,	x			
2	The complexity, scope and volume of learning outcomes in the unit	x			

3	The effort necessary for a learner to acquire the knowledge, skills and competence required for the unit				x
4	Other(please, specify)				

- How is the ECVET system monitored at the national level?

- *Information provided to support the implementation of ECVET produced for VET providers. Training sessions on learning outcomes based approach organised.*
- *ECVET included in the laws and regulations regulating the learning outcomes based vocational qualification system from the 1st of August 2015 onwards.*

If it is not, in your opinion, what should be monitored?

.....

II. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN SCHOOLS

- In your opinion, is the introduction of ECVET in schools the preferred solution for achieving professional qualifications?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

If not, what is the reason?

.....

10. How would you rate the effort made to acquaint the personnel with the ECVET system?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers		x	
school leaders			x
other individuals/ institutions (specify the names) <i>international and pedagogical development staff</i>			x

11. How would you rate the effort made by staff in the implementation of the ECVET educational practice?

The category of personnel involved in the	assessment scale
---	------------------

development of ECVET in a school	not really big	big	very big
teachers			x
school leaders			x
other individuals/ institutions (specify the names) <i>international staff of the school</i>			x

12. In your opinion, was the implementation of the ECVET system a financial burden for the school?

Definietly yes	yes	rather not	definitely not
		x	

If so, what did the costs cover?

.....
13. In your opinion, What are the most important barriers to the implementation of ECVET at the school level?

Understanding the heart of learning outcomes based approach as well as too complicated documentation introduced.

14. In your opinion, what should be particularly improved in the ECVET system at the school level (or country) to counteract the emerging barriers in its implementation?

Simpler and unified documents to be used in assessment, validation and recognition.

15 What you recommend as a good practice for the partner countries on ECVET (which is the most important, where should be the attention paid to)?

Learning agreement is the core document.

16. Please provide the relevant information sources (national and international) on the national ECVET and ECVET international comparisons

<http://www.ecvet-toolkit.eu/>

Information about the Respondent

Country: FINLAND

Name of organization: Vocational Education Centre Sedu

Position: Manager of International Affairs

Data: 1.6.2015

Result 03 Comparative analysis of ECVET in the partner countries with recommendations.
ECVET Questionnaire
TRANS-FINECVET project / FINLAND

NOTICE ! The implementation of ECVET system into Finnish Vocational Education is regulated by law, it means that Vocational schools in Finland must follow the act and obey the law. The ECVET-system concerns the curriculum based Qualifications for example in Social and Health Care.

- **In adult education :**
- Further vocational qualifications and Specialist vocational qualifications have the same qualification requirements but will not yet use the competence points, but the idea is based on ECVET-system.
- Survey is aimed at facilitating the comparison of ECVET in the partner countries, including the level of advancement of the ECVET implementation, the ways of its implementation and identification of common and distinct features. Will be developed the recommendations for each of the partner countries how to implement or how to improve ECVET will be developed. The report on result 03 will include information based on the questionnaire and other sources.

III. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN THE PARTNER COUNTRY

3. Does the ECVET system function in your country?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
X			

4. In your opinion, is the functioning of ECVET common?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
X			

5. Which of the following elements of the ECVET system function or do not function?

No.	The elements of ECVET	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	Description of qualifications in terms of knowledge, skills and competences	x			
2	Transfer and accumulation of learning outcomes in formal education	x			
3	Transfer and recognition of learning outcomes in non-formal education	x			
4	Transfer and recognition of learning outcomes in informal education	x			

5	Accumulation of learning outcomes	x			
6	Memorandum of Understanding and personal transcript	x			
7	The learning agreement	x			
8	Transfer and, where applicable, accumulation of learning outcomes of particular individuals	x			
9	Developing individual learning pathways	x			
10	Validation of learning outcome units	x			
11	Other elements (please, specify)				

6. In your opinion, were the guides (or other materials) how to use ECVET issued?

Definitely yes	yes	rather not	definitely not
x			

If not, what do you think such guides should include in particular?

11. Who (which organisation) is responsible for developing the description of qualifications and units of learning outcomes in accordance with ECVET?

The Finnish National Board of Education gives the frames and requirements for Vocational Education. The Vocational Schools can form the subunits inside the modules. In Finland Education providers are „competent body” concerning ECVET.

12. Which institution is responsible for the recognition (validation and certification) of units of learning outcomes assigned to the particular qualification framework for ECVET?

The Vocational schools and teachers are responsible for recognition of the learning outcomes/units and earlier competences students may have.

13. Are the ECVET points specified in the context of your activities?

Definitely yes	yes	rather not	definitely not
x			

If not, what is the reason?

NOTICE – The Finnish National Board of Education has defined the ECVET points (in Finland competence points) to large modules.

- What criteria were used to calculate the ECVET points (circle the appropriate criteria or specify what criterium was used).

The relative weight of a unit of learning outcomes, with regard to the qualification, should be established according to the following criteria or to a combination thereof:

No	Criteria for calculating ECVET credit points	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	The relative importance of the learning outcomes which constitute the unit for labour market participation, for progression to other qualification levels or for social integration,	x			
2	The complexity, scope and volume of learning outcomes in the unit	x			
3	The effort necessary for a learner to acquire the knowledge, skills and competence required for the unit	x			
4	Other(please, specify) The assessment criterias inform the level of responsibilities in work				

- How is the ECVET system monitored at the national level?

The Finnish National Board of Education is the contact point of ECVET issues. In Omnia we use the EU quality processes (CQAF) – Common Quality Assurance Framework. The focus is in schools' own self assessment and feedback (annually).

The Vocational schools are monitored by experts who Ministry of Education and FNBE have named, but not only for ECVET issues. The monitoring and auditing and self quality assessment is parts of the annual quality assurance procedure in Vocational Schools.

If it is not, in your opinion, what should be monitored?

II. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN SCHOOLS

- In your opinion, is the introduction of ECVET in schools the preferred solution for achieving professional qualifications?

Definitely yes	yes	rather not	definitely not
X			

If not, what is the reason?

- How would you rate the effort made to acquaint the personnel with the ECVET system?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers			x
school leaders			x

other individuals/ institutions (specify the names) Head of departments, curriculum leaders, ECVET Experts ...			x
---	--	--	---

11. How would you rate the effort made by staff in the implementation of the ECVET educational practice?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers			x
school leaders		x	
other individuals/ institutions (specify the names) head of departments, curriculum leaders, ECVET Expert			x

12. In your opinion, was the implementation of the ECVET system a financial burden for the school?

Definitely yes	yes	rather not	definitely not
		x	

If so, what did the costs cover?

It meant a lot of teachers' time/working hours. The Schools got extra project money from FNBE.

13. In your opinion, What are the most important barriers to the implementation of ECVET at the school level?

Negative attitude, Lack of information, lack of training about ECVET system issues, fear for the change

14. In your opinion, what should be particularly improved in the ECVET system at the school level (or country) to counteract the emerging barriers in its implementation?

More Information and brochures/leaflets in country's own language, workshops, net working with other Schools

15 What you recommend as a good practice for the partner countries on ECVET (which is the most important, where should be the attention paid to)?

Give time, create good material in country's own language, training sessions on all level, also others than teachers

16. Please provide the relevant information sources (national and international) on the national ECVET and ECVET international comparisons

www.oph.fi; www.cimo.fi; www.ecvet-projects.eu; www.cedefop.eu; www.ecvet-team.eu
www.ecvet-toolkit.eu

Information about the Respondent

Country: FINLAND

Name of organization: Omnia, the Joint Authority of Education in Espoo Region, Finland

Position: Maarit Saarenkylä, International Coordinator, National ECVET Expert

Date: Espoo, 27.05.2015.

TRANS-FINECVET project

**Result 03: Comparative analysis of ECVET in the partner countries.
ECVET Questionnaire**

The survey is aimed at facilitating the comparison of ECVET in the partner countries, including the level of advancement of the ECVET implementation, the ways of its implementation and identification of common and distinct features. It will lead to the development of recommendations in each of the partner countries on how to implement or how to improve ECVET. The report on result 03 will include information based on this questionnaire among other sources.

I. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN THE PARTNER COUNTRY

4. Does the ECVET system work in your country?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	X		

5. In your opinion, is the use of ECVET habitual?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	X		

6. Which of the following elements of the ECVET system work or don't work?

No.	The elements of ECVET	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	Description of qualifications in terms of knowledge, skills and competences	X			
2	Transfer and accumulation of learning outcomes in formal education	X			
3	Transfer and recognition of learning outcomes in non-formal education		X		
4	Transfer and recognition of learning outcomes in informal education		X		
5	Accumulation of learning outcomes	X			
6	Memorandum of Understanding and personal transcript		X		
7	The learning agreement			X	
8	Transfer and, where applicable, accumulation of learning outcomes of particular individuals		X		

9	Developing individual learning pathways		X		
10	Validation of learning outcome units		X		
11	Other elements (please, specify)				

7. In your opinion, were the guides (or other materials) how to use ECVET issued?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	X		

If not, what do you think such guides should include in particular?

They were used by the Education Authority; however, it is a mistake to think that ECVET is a tool for citizens in general, outside the VET systems.

14. Who (which organisation) is responsible for developing the description of qualifications and units of learning outcomes in accordance with ECVET?

The Ministry of Education, Culture and Sport for the Vocational Education and Training in the Education System and the Ministry of Employment and Social Security for Occupational Vocational Training and continuous Vocational Training.

15. Which institution is responsible for the recognition (validation and certification) of units of learning outcomes assigned to the particular qualification framework for ECVET?

Education and Labour Administrations from the Central Government and from the Autonomous Communities and it must be clearly understood that ECVET is a set of principles that have been respected and used in the design of VET qualifications, and there is no other different framework for ECVET.

16. Are the ECVET points specified in the context of your activities?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
			X

If not, what is the reason?

The criteria established in the recommendation are not enough objective and there is no added value that can be visible. Learning outcomes are the key element, essential for mobility, transparency and recognition.

What are the criteria used to calculate the ECVET points (select the appropriate criteria or specify what criterion was used).

Points ECVET have not been used. However, in Higher VET, ECTS credits have been used following Bologna criteria.

The relative weight of a unit of learning outcomes, with regard to the qualification, should be established according to the following criteria or to a combination thereof:

No	Criteria for calculating ECVET credit points	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	The relative importance of the learning outcomes which constitute the unit for labour market participation, for progression to other qualification levels or for social integration,				
2	The complexity, scope and volume of learning outcomes in the unit				
3	The effort necessary for a learner to acquire the knowledge, skills and competence required for the unit				
4	Other(please, specify)				

- How is the ECVET system monitored at the national level?

There is not a specific follow-up of the ECVET system since it is embedded itself in the follow-up of VET in the Education System and VT in the Labour System.

If it is not, in your opinion, what should be monitored?

II. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN SCHOOLS

- In your opinion, is the introduction of ECVET in schools the preferred solution for achieving professional qualifications?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
		X	

If not, what is the reason?

ECVET is good as a European tool that can be used at system level, for instance in the design of qualifications; but it doesn't mean that it is a SOLUTION for achieving a professional qualification at schools. The use of ECVET at schools is indirect since it is embedded in the design of the VET programme leading to qualifications.

10. How would you rate the effort made to acquaint the personnel with the ECVET system?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers	X		
school leaders	X		

other individuals/ institutions (specify the names)			
---	--	--	--

11. How would you rate the effort made by staff in the implementation of the ECVET educational practice?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers	X		
school leaders	X		
other individuals/ institutions (specify the names)			

12. In your opinion, is the implementation of the ECVET system a financial burden for the school?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
		X	

If so, what did the costs cover?

The financial burden for the implementation of the ECVET system is included in the funding of the VET system itself.

13. In your opinion, what are the most important barriers to the implementation of ECVET at the school level?

There are no technical barriers as such. However it is a challenge to encourage learners to participate in mobility projects, by the low participation of VET students in mobility. Other important barrier is the foreign language and, as mobility is expensive, to support students through grants or other ways of funding.

14. In your opinion, what should be particularly improved in the ECVET system at the school level (or country) to counteract the emerging barriers in its implementation?

It should be desirable to define in each country the role of the competent bodies and make it visible, especially regarding validation, recognition and quality assurance of the process.

- 15 What you recommend as a good practice for the partner countries on ECVET (which is the most important, where should be the attention paid to)?

The most important thing is to clarify the role of stakeholders, according to what has been said above and attention should be paid to enhance resources regarding learners' motivation in national and transnational mobility.

16. Please provide the relevant information sources (national and international) on the national ECVET and ECVET international comparisons

For national information sources:

<http://www.todofp.es/>; <http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/>; <https://www.sepe.es/>

Information about the Respondent

Country: **SPAIN**

Name of organization: **MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE AND SPORT**

Position: **SENIOR ADVISOR**

Data: 22/06/15

TRANS-FINECVET project

Result 03: Comparative analysis of ECVET in the partner countries.

ECVET Questionnaire

The survey is aimed at facilitating the comparison of ECVET in the partner countries, including the level of advancement of the ECVET implementation, the ways of its implementation and identification of common and distinct features. It will lead to the development of recommendations in each of the partner countries on how to implement or how to improve ECVET. The report on result 03 will include information based on this questionnaire among other sources.

II. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN THE PARTNER COUNTRY

5. Does the ECVET system work in your country?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
		x	

6. In your opinion, is the use of ECVET habitual?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
		x	

7. Which of the following elements of the ECVET system work or don't work?

No.	The elements of ECVET	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	Description of qualifications in terms of knowledge, skills and competences			x	
2	Transfer and accumulation of learning outcomes in formal education				x
3	Transfer and recognition of learning outcomes in non-formal education				x
4	Transfer and recognition of learning outcomes in informal education				x
5	Accumulation of learning outcomes			x	
6	Memorandum of Understanding and personal transcript			x	
7	The learning agreement				x
8	Transfer and, where applicable, accumulation of learning outcomes of particular individuals			x	
9	Developing individual learning pathways		x		
10	Validation of learning outcome units			x	

11	Other elements (please, specify)				
----	----------------------------------	--	--	--	--

8. In your opinion, were the guides (or other materials) how to use ECVET issued?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
	x		

If not, what do you think such guides should include in particular?

Guides already issued at EU level. Maybe there should be guides focusing on the particular Spanish case and how to implement ECVET taking into account Spanish education scheme.

17. Who (which organisation) is responsible for developing the description of qualifications and units of learning outcomes in accordance with ECVET?

MECU – Marco Español de -Cualificaciones and the Ministry of Education, Culture and Sport

18. Which institution is responsible for the recognition (validation and certification) of units of learning outcomes assigned to the particular qualification framework for ECVET?

The ministry of Education states the criteria for the recognition and validation of qualification within the national system.

19. Are the ECVET points specified in the context of your activities?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
			x

If not, what is the reason?

Because ECVET is not implemented yet in Spain

What are the criteria used to calculate the ECVET points (select the appropriate criteria or specify what criterion was used).

The relative weight of a unit of learning outcomes, with regard to the qualification, should be established according to the following criteria or to a combination thereof:

No	Criteria for calculating ECVET credit points	assessment scale			
		definitely yes	yes	rather not	no
1	The relative importance of the learning outcomes which constitute the unit for labour market participation, for progression to other qualification levels or for social integration,				x
2	The complexity, scope and volume of learning outcomes in the unit				x

3	The effort necessary for a learner to acquire the knowledge, skills and competence required for the unit				x
4	Other(please, specify)				x

- How is the ECVET system monitored at the national level?

ECVET system is monitored by the national Ministry of Education, Culture and Sport.

If it is not, in your opinion, what should be monitored?

Definition of national qualifications in accordance to the ECVET system. First, authorities in charge of the definition of the vocational education and training should propose curricula determined according to EQF levels and with clear description of learning outcomes. (There is already a modular structure, but the correspondence with ECVET is not clear).

II. FUNCTIONING OF THE ECVET SYSTEM IN SCHOOLS

- In your opinion, is the introduction of ECVET in schools the preferred solution for achieving professional qualifications?

Definietyly yes	yes	rather not	definitely not
x			

If not, what is the reason?

10. How would you rate the effort made to acquaint the personnel with the ECVET system?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers	x		
school leaders	x		
other individuals/ institutions (specify the names)	x		

11. How would you rate the effort made by staff in the implementation of the ECVET educational practice?

The category of personnel involved in the development of ECVET in a school	assessment scale		
	not really big	big	very big
teachers	x		
school leaders	x		

other individuals/ institutions (specify the names)	x		
---	---	--	--

12. In your opinion, is the implementation of the ECVET system a financial burden for the school?

Definietly yes	yes	rather not	definitely not
		x	

If so, what did the costs cover?

Actually, we don't really know, since it is not implemented yet. But we suppose it will be mostly an effort in terms of staff and redefinition of educational programme according to this framework.

13. In your opinion, what are the most important barriers to the implementation of ECVET at the school level?

Lack of national framework and clear directives to implement ECVET. Spain has a policy of "wait and see" regarding ECVET, which means that there is no clear intention to get engaged in this field. Also, schools have to make sure to respect national qualifications, and focus on this aspect rather than on ECVET.

14. In your opinion, what should be particularly improved in the ECVET system at the school level (or country) to counteract the emerging barriers in its implementation?

Rather than the ECVET system, the national qualification system should be improved to be in line with the EU description and to ease the description of learning outcomes in the ECVET format.

15 What you recommend as a good practice for the partner countries on ECVET (which is the most important, where should be the attention paid to)?

Cooperation between educational centres and the labour market (sectorial representatives who can participate in the definition of the training needs).

16. Please provide the relevant information sources (national and international) on the national ECVET and ECVET international comparisons

It is actually difficult to find national information resources in Spain. As the ECVET local contact point should be, according to ECVET-Team website, the Erasmus + national agency (SEPIE), they say that they are not expert in ECVET and that the information authority should be the ministry. IT is possible to find information on LOMCE portal (<http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/mc/lomce/inicio.html>), MECU website (<http://www.mecd.gob.es/mecu/que-es.html>), or todo FP website (www.todofp.es). There is no clear information resource. At EU level, it is easier to find information on CEDEFOP or ECVET-team websites.

17. What future solutions are envisaged in the ECVET system?

Progressive integration in the national system.

Information about the Respondent

Country: **Spain**

Name of organization: **Fundación Equipo Humano**

Position: **Project manager**

Date: 09/06/2015

POLSKA

Dla Polski zamieszczono informację zbiorczą. Kolory zaznaczeń znakiem „x” i tekstu są odrębne dla każdego respondenta, w tym: **X Ministerstwo** **X Eksperti ECVET Polska** **X CKP**

KWESTIONARIUSZ ECVET

Tytuł projektu: Implementation of the FINECVET model to the formal and nonformal education.

Wdrożenie modelu FINECVET w edukacji formalnej i pozaformalnej. Nr 2014-1-PL01-KA202-003355.

Kwestionariusz ma na celu opracowanie rezultatu projektu pt.: „Analiza porównawcza ECVET w krajach partnerskich z rekomendacjami” Analiza zawierać będzie porównanie systemu ECVET w krajach partnerskich, w tym poziom zaawansowania wdrożenia systemu ECVET, sposób wdrożenia oraz cechy wspólne i odrębne systemu. Opracowane zostaną rekomendacje dla każdego z krajów partnerskich jak wdrażać lub jak ulepszać system ECVET.

Ankieta ma na celu pomoc przy porównaniu systemu ECVET w krajach partnerskich.

I. FUNKCJONOWANIU SYSTEMU ECVET W DANYM KRAJU PARTNERSKIM

X Ministerstwo **X Eksperti ECVET Polska** **X CKP**

1. Czy w Pana/Pani kraju funkcjonuje system ECVET?

Zdecydowanie tak	Tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	X X	X X X	

2. Czy według Pana/Pani opinii funkcjonowanie systemu ECVET jest powszechne?

Zdecydowanie tak	Tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
		X X X X X	

3. Które z nw. elementów systemu ECVET w Pana/Pani opinii funkcjonują lub nie funkcjonują?

Lp.	Elementem systemu ECVET	Skala oceny			
		Zdecydowanie nie tak	Tak	Raczej nie	Nie
1	Opis kwalifikacji w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji	X	X X X	X	
2	Transfer i uznawanie efektów uczenia się w edukacji formalnej Transfer and accumulation of learning outcomes in formal education	X	X X X	X	
3	Transfer i uznawanie efektów uczenia się w edukacji pozaformalnej		X X	X X X	
4	Transfer i uznawanie efektów uczenia się w edukacji nieformalnej		X X X	X X	
5	Akumulacja efektów uczenia się		X X X	X X	
6	Porozumienia o partnerstwie (Memorandum of Understanding) i indywidualny wykaz osiągnięć Memorandum of Understanding and personal transcript	X		X X X	X
7	Porozumienia o programie zajęć The learning agreement	X		X X X	X

8	Transfer, uznawanie oraz, w stosownych przypadkach, akumulacja efektów uczenia się poszczególnych osób		X	X X X	
9	Opracowanie indywidualnych ścieżek kształcenia		X X	X X X	
10	Walidacja jednostek efektów kształcenia		X X X	X X	
11	Inne elementy (wymień jakie:)				

4. Czy w Pana/Pani ocenie wydane zostały przewodniki (lub inne materiały) jak stosować system ECVET?

Zdecydowanie tak	Tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	X X X X	X	

Jeśli nie, to co takie przewodniki powinny w szczególności zawierać?

CKP 1 W zmodernizowanych podstawach programowych kształcenia w 205 zawodach zostały w wyodrębnione efekty, jednostki efektów, dokonano podziału zawodu na kwalifikacje. Opis ten oceniam jako wystarczający. W informatorach dla zawodu opisano też sposoby oceniania i sposoby walidacji. Kumulowanie efektów, kwalifikacji pozwala na zdobycie tytułu zawodowego. W tej sytuacji uważam, że ewentualnie można dokonać korekty, zmodernizować podstawy, opisać językiem efektów kwalifikacje lub zawody, których nie nazwano w rozporządzeniu o klasyfikacji zawodów.

Nie uważam, żeby system ecvet należało w Polsce przenosić na zasadzie wielkich zmian, system dzielenie zawodu na: efekty, jednostki efektów, kwalifikacje oraz system walidacji, akumulowania i przenoszenia osiągnięć funkcjonuje dla większości zawodów.

W niewielu zawodach dokonano opisu w systemie ecvet, niewiele jest też przewodników.....

5. Kto (jaka instytucja) odpowiedzialna jest za opracowanie opisu kwalifikacji i jednostek efektów uczenia się zgodnie z system ECVET?

W kształceniu zawodowym kwalifikacje w postaci efektów kształcenia opisane są w podstawie programowej kształcenia w zawodach publikowanej w formie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej.

Suliga Instytucja wysyłająca we współpracy z instytucją goszczącą, przy opracowaniu mogą korzystać z opracowanych podstaw programowych kształcenia w zawodach/programów nauczania zgodnych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego (Rozporządzenie MEN)

Świerk MEN – w ramach nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach, niebawem również możliwość zgłaszania kwalifikacji w ramach ZRK

CKP 1 W Polsce MEN, które współpracuje z KOWEZiu

CKP 2 Instytut Badan Edukacyjnych

6. Jaka instytucja odpowiedzialna jest za uznawanie (walidacja oraz certyfikacja) jednostek efektów uczenia się przypisanych do danej kwalifikacji w ramach systemu ECVET?

W ramach systemu oświaty za uznawanie danej jednostki efektów uczenia się uzyskanej na kursie umiejętności zawodowych przy podejmowaniu kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym

odpowiada organizator kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Za walidację efektów uczenia się właściwych dla danej kwalifikacji (przeprowadzanie egzaminów, w tym eksternistycznych zawodowych), a następnie certyfikację odpowiedzialne są okręgowe komisje egzaminacyjne, stanowiące część systemu egzaminów zewnętrznych.

Jednostki efektów uczenia się określone na potrzeby mobilności instytucja wysyłająca w uzgodnieniu z instytucją goszczącą.

System egzaminów zewnętrznych - CKE + 8 oke - ale w kwalifikacjach, a nie jednostkach efektów uczenia się

Świerk CKE i OKE, niebawem inne instytucje w ramach ZRK

Okręgowa i Centralna Komisja Egzaminacyjna, w naszym systemie potwierdzania kwalifikacji

7. Czy w ramach Państwa działalności określane są punkty ECVET?

Zdecydowanie tak	Tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
		x x x	x x

Jeśli nie, to co jest tego powodem?

Przypisywanie punktów do efektów kształcenia może nie dać oczekiwanych rezultatów. Punkty w systemie ECVET nie mają żadnej wartości informacyjnej a jedynie utrudniają zastosowanie ECVET w praktyce.

Istotne są osiągnięcia, nie konkretna liczba.

Tylko w ramach realizowanych programów mobilności zewnętrznej dla uczniów klas technikalnych

Nie mam wiedzy

8. Jakie kryteria zastosowano dla określenia punktów ECVET (zakreśl odpowiednie kryterium lub podaj jakie kryterium zastosowano).

The relative weight of a unit of learning outcomes, with regard to the qualification, should be established according to the following criteria or to a combination thereof:

Lp	Kryteria dla określania punktów ECVET	Skala oceny			
		Zdecydowanie tak	Tak	Raczej nie	Nie
1	Względne znaczenie efektów uczenia się, które składają się na daną jednostkę, dla uczestnictwa w rynku pracy, zdobycia w przyszłości wyższych kwalifikacji lub dla integracji społecznej The relative importance of the learning outcomes which constitute the unit for labour market participation, for progression to other qualification levels or for social integration,		x x		
2	Trudność, zakres i objętość efektów uczenia się w ramach danej jednostki efektów uczenia się The complexity, scope and volume of learning		x	x	

	outcomes in the unit				
3	Wysiłek, jaki uczący się musi włożyć w zdobycie wiedzy, umiejętności lub kompetencji wymaganych w ramach danej jednostki efektów uczenia się The effort necessary for a learner to acquire the knowledge, skills and competence required for the unit	x	x		
4	Inne (podaj jakie)				

9. W jaki sposób monitorowany jest system ECVET na poziomie krajowym?

System ECVET monitorowany jest poprzez działalność krajowych ekspertów ds. ECVET.

Trudno mówić o monitorowaniu systemu ECVET na poziomie krajowym, na razie bardziej są to działania promocyjne systemu, głównie odnoszą się do projektów mobilnościowych w ramach programu ERASMUS +

System monitorowany jest przez powołany przez MEN i MNiSW zespół ekspercki. W ramach projektów realizowanych w innych instytucjach np. IBE

Nie mam wiedzy

Jeśli nie jest monitorowany, to co jest w Pana/Pani opinii powinno być przedmiotem monitoringu?

II. FUNKCJONOWANIE SYSTEMU ECVET W SZKOLE

10. Czy wprowadzenie systemu ECVET w szkole w Pana/Pani opinii jest korzystnym rozwiązaniem dla osiągnięcia kwalifikacji zawodowych?

Zdecydowanie tak	Tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
x	x x x	x x	Jeden dał 2 odpowiedzi

Jeśli nie, to co jest tego powodem?

System ECVET sprawdzać się może raczej w kształceniu ustawicznym. W szkole może być trudny do zastosowania.

Zawody, w których prowadzimy kształcenie zostały opisane w podstawach programowych językiem efektów uczenia się.

11. Jak oceniacie Państwo nakład pracy włożony w zapoznanie się kadry z systemem ECVET?

Kategoria kadry uczestniczącej w rozwoju systemu ECVET w szkole	Skala oceny		
	Niezbyt duży	Duży	Bardzo duży
Nauczycieli	x	x x	
Kadry kierowniczej szkoły	x	x	x

Innych osób/ instytucji (wyminać ich nazwy)			
--	--	--	--

Nauczyciele, Kadra poznała systemem w oparciu o inf. z portalu prowadzonego przez KOWEŻiU, Wojciech Stęchły

12. Jak oceniacie Państwo nakład pracy włożony przez kadrę we wdrożeniu do praktyki edukacyjnej systemem ECVET?

Kategoria kadry uczestniczącej w rozwoju systemu ECVET w szkole	Skala oceny		
	Niezbyt duży	Duży	Bardzo duży
Nauczycieli	X X X	X	
Kadry kierowniczej szkoły	X X	X X	
Innych osób/ instytucji (wyminać ich nazwy)			

Wszyscy włożyliśmy duży wysiłek we wdrażanie nowych podstaw i programów kształcenia w zawodach

13. Czy w Państwa ocenie wdrożenie systemu ECVET było obciążeniem finansowym dla szkoły?

Zdecydowanie tak	Tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	X X	X	X

Jeśli tak, to czego te koszty dotyczyły?

Szkoleń, modernizacji, wyposażenia.

WŁASNY WKŁAD PRACY/PRACOWNIKÓW

14. Jakie, w ocenie Państwa występują najbardziej istotne bariery we wdrażaniu systemu ECVET na poziomie szkoły?

Brak możliwości zastosowania ECVET dla dłuższej szkolnej mobilności niż 2-3 tygodnie ze względu na konieczność realizacji kształcenia ogólnego.

Brak zaufania do efektów kształcenia zdobytych w i innych instytucjach niż szkolne.

Przepisy prawa oświatowego

Brak rozumienia całościowego funkcjonowania systemu, skupianie się osób zainteresowanych jedynie w zakresie prowadzonych projektów pilotażowych np. projekty w ramach programu LLP i Erasmus+ zawierające elementy systemu ECVET. Brak wiadomości w zakresie KRK, poziomów KRK, ZSK.

CKP 1 Nie ma barier

Bariery finansowe

15. Co w Państwa ocenie powinno być w szczególności usprawnione w systemie ECVET na poziomie szkoły (lub kraju) aby przeciwdziałać pojawiającym się barierom we wdrażaniu?

Stworzyć model całego systemu, przeprowadzić pilotaż, opracować stosowne akty prawne i je wdrożyć.

Możliwość zewnętrznego uznawania jednostek efektów uczenia się, nie tylko kwalifikacji

Powołanie krajowych i regionalnych branżowych instytucji odpowiedzialnych za m.in. opracowanie opisów kwalifikacji i jednostek efektów uczenia się, z których mogłyby korzystać instytucje wysyłające i goszczące; uznawanie i akumulację osiągnięć.

Prowadzenie działań upowszechniających w zakresie stosowania systemu ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w systemie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym.

Nie mam zdania

15. Co Państwo rekomendujecie jako dobre praktyki dla krajów partnerskich dotyczące systemu ECVET (co jest najistotniejsze, na co należy zwrócić uwagę)?

Opracowanie jednoznaczne według określonych kryteriów JEU (jednostek efektów uczenia się) przy współudziale wszystkich zainteresowanych stron.

Tworzenie jednostek efektów uczenia się zgodnych z potrzebami rynku pracy, zgłaszanych przez instytucje partnerskie do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji zg, z systemem ECVET.

Nie mam zdania

16. Jakie przyszłe rozwiązania przewidywane są w Polskim systemie ECVET?

Weryfikacja jednostek efektów uczenia się w kwalifikacjach wyodrębnionych w zawodach, dostosowanie aktów prawa oświatowego, transfer i akumulacja osiągnięć na wyższych poziomach edukacji.

Brak wskazań. Nie istnieje na chwilę obecną Polski system ECVET.

Nie mam zdania

CKP

- przenoszenie i akumulowanie osiągnięć (ocenionych efektów uczenia się) w celu łatwiejszego uzyskania określonej kwalifikacji,
- walidację (uznawanie) efektów uczenia się osiągniętych w ramach pozaformalnego i nieformalnego uczenia się,
- tworzenie elastycznych i zindywidualizowanych ścieżek kształcenia,
- zrozumienie efektów uczenia się, które są potwierdzane przez poszczególne kwalifikacje,
- zrozumienie systemów kwalifikacji w obszarze edukacji zawodowej w krajach członkowskich UE.

17. Proszę o podanie istotnych źródeł informacji (krajowych i międzynarodowych) dotyczących krajowego systemu ECVET oraz porównań międzynarodowych systemu ECVET (bibliografia i netografia).

Bibliografię i netografię można znaleźć na stronie www.eksperciecvet.org.pl

Brak danych dot. krajowego systemu ECVET, aktualne informacje na temat realizowanych działań w ramach ECVET poszukiwać można na stronach: www.eksperciecvet.org.pl – na stronie znaleźć można również informacje w wersji elektronicznej w tym broszury i magazyny. Aktualne informacje nt. działań o zasięgu europejskim na : www.ecvet-team.eu

IBE

Informacja o respondencie: Kraj: Polska Nazwa organizacji: ☒ Ministerstwo ☒ Eksperci ECVET Polska ☒ CKP

Stanowisko: eksperci ECVET Polska. Data: 26.06.2015.

7.2 KWESTIONARIUSZE DLA OBLICZENIA PUNKTÓW ECVET I OBLICZENIA

KWESTIONARIUSZ

Poniżej zamieszczono wzór wywiadu-ankiety, jaką skierowano do absolwentów szkół.

INFORMACJA DLA WYPEŁNIAJĄCEGO ANKIETĘ

Wykaz modułów i jednostek modułowych dla zawodu "opiekunka dziecięca"

Nazwa obowiązkowych zajęć edukacyjnych	Nazwa jednostki modułowej
Planowanie i organizowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej	1. Podejmowanie działalności gospodarczej w ochronie zdrowia
	2. Posługiwanie się językiem obcym w opiece nad dzieckiem
	3. Posługiwanie się językiem migowym
	4. Zastosowanie technik informatycznych w pracy opiekunki dziecięcej
Promowanie zdrowia i działań profilaktycznych w zakresie nawyków higienicznych	1. Promowanie i ochrona zdrowia oraz udzielanie pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego dziecka.
	2. Nawiązywanie kontaktów interpersonalnych w pracy opiekunki dziecięcej
Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	1. Wspomaganie rozwoju dziecka poprzez integrację rytmiki, słowa i ruchu, z wykorzystaniem literatury i muzyki dziecięcej
	2. Wspomaganie rozwoju dziecka poprzez wykonywanie prac plastyczno-technicznych
Pielęgnowanie dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego	1. Rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego
	2. Rozpoznawanie objawów choroby i niepełnosprawności oraz rehabilitowanie dziecka.
	3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego w poszczególnych etapach życia
Prowadzenie działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka	1. Stymulowanie rozwoju psychomotorycznego i osobowości dziecka
	2. Opiekowanie się dzieckiem z trudnościami wychowawczymi
	3. Metodyka pracy indywidualnej i grupowej opiekunki dziecięcej
Praktyki zawodowe	Praktyki zawodowe – klasa I
	Praktyki zawodowe – klasa II

źródło: KOWEziU

WYWIAD – ANKIETA dla zawodu "OPIEKUNKA DZIECIĘCA"

Nakład pracy niezbędny dla osiągnięcia efektów uczenia się w podziale na rodzaje aktywności uczącego się

Lp.	Aktywności uczącego prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się	Procentowy nakład pracy	Uwagi
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:		
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,		
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),		
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;		
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:		
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),		
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),		
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),		
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);		
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.		
	RAZEM	100,00	

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

Informacja o Respondencie

Rok urodzenia .....

Rok ukończenia szkoły zawodowej .....

Rodzaj ukończonej szkoły .....

Staż pracy w zawodzie w latach .....

OBLICZENIE PUNKTÓW

W zawodzie "OPEKUNKA DZIECIĘCA" kształcenie zawodowe trwa 2 lata, w tym nauka teorii trwa 800 godzin. To oznacza, że 800 godzin to tzw. godziny kontaktowe. W dalszym obliczeniu przyjmuje się proporcje, dla których podstawową proporcją jest procent przeznaczony przez respondentów na podstawowe aktywności uczącego się prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się.

POLSKA

OPIEKUNKA DZIECIĘCA - przedmiotowe kształcenie zawodowe

Przykładowy szkolny plan nauczania /przedmiotowe kształcenie zawodowe/

Typ szkoły: Szkoła policealna - /szkoła dla młodzieży/ dwuletni okres nauczania

- Kształcenie zawodowe teoretyczne - 800 godzin
- Kształcenie zawodowe praktyczne – 800 godzin + 160 godzin praktyk zawodowych = 960 godz

Tablica 1. Wykaz modułów i jednostek modułowych dla zawodu "opiekunka dziecięca"

Nazwa obowiązkowych zajęć edukacyjnych	Nazwa jednostki modułowej
Planowanie i organizowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej	1. Podejmowanie działalności gospodarczej w ochronie zdrowia
	2. Posługiwanie się językiem obcym w opiece nad dzieckiem
	3. Posługiwanie się językiem migowym
	4. Zastosowanie technik informatycznych w pracy opiekunki dziecięcej
Promowanie zdrowia i działań profilaktycznych w zakresie nawyków higienicznych	1. Promowanie i ochrona zdrowia oraz udzielanie pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego dziecka.
	2. Nawiązywanie kontaktów interpersonalnych w pracy opiekunki dziecięcej
Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	1. Wspomaganie rozwoju dziecka poprzez integrację rytmiki, słowa i ruchu, z wykorzystaniem literatury i muzyki dziecięcej
	2. Wspomaganie rozwoju dziecka poprzez wykonywanie prac plastyczno-technicznych
Pielęgnowanie dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego	1. Rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego
	2. Rozpoznawanie objawów choroby i niepełnosprawności oraz rehabilitowanie dziecka.
	3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego w poszczególnych etapach życia
Prowadzenie działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka	1. Stymulowanie rozwoju psychomotorycznego i osobowości dziecka
	2. Opiekowanie się dzieckiem z trudnościami wychowawczymi
	3. Metodyka pracy indywidualnej i grupowej opiekunki dziecięcej
Praktyki zawodowe	Praktyki zawodowe – klasa I
	Praktyki zawodowe – klasa II

Źródło: KOWEziU

WYWIAD – ANKIETA dla zawodu "OPIEKUNKA DZIECIĘCA" POLSKA

Tablica 2. Nakład pracy niezbędny dla osiągnięcia efektów uczenia się w podziale na rodzaje aktywności uczącego się; czas kształcenia 2 lata.

Lp.	Aktywności uczącego prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się	Procentowy nakład pracy w Wywiadach-Ankietach nt: 1-4				Suma kolumn 2-5 i średnia
		2.	3.	4.	5.	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	30	50	30	50	40
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	10	10	30	30	20
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	10	20			7
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;	10	20		20	13
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	40	40	40	50	42
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	20	10	20	25	19
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),		20			5
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),	20	10	20		12
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);				25	6
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.	30	10	30		18
	RAZEM	100	100	100	100	

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

Tablica 3. Obliczenie punktów ECVET w zawodzie "OPIEKUNKA DZIECIĘCA" w kształceniu formalnym; czas kształcenia 2 lata.

Lp.	Aktywności uczącego c	% czasu poświęconego na opanowanie kwalifikacji	Liczba godzin	Liczba punktów (1 punkt = 30 godzin)
	1.	2.	3.	4.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	40	800	27
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	20	400	13
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	7	140	5
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;	13	260	9
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	42	960	32
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	19	435	14
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	5	114	4
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),	12	274	9
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);	6	137	5
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.	18	386	13
	RAZEM	100	2146	72

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

OPIEKUN MEDYCZNY - przedmiotowe kształcenie zawodowe;

Przykładowy szkolny plan nauczania /przedmiotowe kształcenie zawodowe/

Typ szkoły: Szkoła policealna - /szkoła dla młodzieży/ roczny okres nauczania

- Kształcenie zawodowe teoretyczne - 400 godzin
- Kształcenie zawodowe praktyczne – 400 godzin + 160 godzin praktyk zawodowych = 560 godz.

WYWIAD – ANKIETA dla zawodu "OPIEKUN MEDYCZNY" POLSKA

Wywiad przeprowadzony w ramach projektu TRANS-FINECVET Project „Implementation of the FINECVET model to the formal and nonformal education”. Numer: 2014-1-PL01-KA202-003355

INFORMACJA DLA WYPEŁNIAJĄCEGO ANKIETĘ

Tablica 4. Wykaz modułów i jednostek modułowych dla zawodu opiekun medyczny

Nazwa obowiązkowych zajęć edukacyjnych	Nazwa jednostki modułowej
532102.M1. Podejmowanie działalności w ochronie zdrowia (224 godziny)	532102.M1.J1. Prowadzenie działalności gospodarczej
	532102.M1.J2. Posługiwanie się technologią informatyczną w ochronie zdrowia
	532102.M1.J3. Planowanie i organizowanie systemu opieki
	532102.M1.J4. Udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia
	532102.M1.J5. Posługiwanie się językiem obcym zawodowym w ochronie zdrowia
	M1.J6 posługiwanie się językiem migowym
532102.M2. Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej (176 godzin)	532102.M2.J1. Określanie psychofizycznych aspektów zdrowia i choroby
	532102.M2.J2. Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów interpersonalnych
532102.M3. Pielęgnowanie osoby chorej i niesamodzielnej (240 godzin)	532102.M3.J1. Planowanie i organizowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
	532102.M3.J2. Wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
	532102.M3.J3. Wykonywanie zabiegów przeciwwzpalnych i kąpieli leczniczych
532102.M4. Organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych (160 godzin)	532102.M4.J1. Planowanie i organizowanie pracy opiekuńczej
	532102.M4.J2. Organizowanie systemu wsparcia
	532102.M4.J3. Aktywizowanie osoby chorej i niesamodzielnej
Praktyki zawodowe (160 godzin)	1. Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne
	2. Czynności opiekuńcze

Źródło: KOWEŻiU

WYWIAD – ANKIETA dla zawodu "OPIEKUN MEDYCZNY" POLSKA

Tablica 5. Nakład pracy niezbędny dla osiągnięcia efektów uczenia się w podziale na rodzaje aktywności uczącego się; czas kształcenia 1 rok.

Lp.	Aktywności uczącego prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się	Procentowy nakład pracy w Wywiadach-Ankietach nt: 1-4				Suma kolumn 2-5 i średnia
		2.	3.	4.	5.	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	40	80	70	75	265; 66
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	30	10	30	40	110; 27
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),		10		5	15; 4
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;	10	60	40	30	140; 35
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	60	20	20	22	102; 31
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	30	20		12	62; 15
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),					
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),	20			10	30; 8
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);	10		20		30; 8
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.			10	3	13; 3
	RAZEM	100	100	100	100	

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

Tablica 6. Obliczenie punktów ECVET w zawodzie "OPIEKUN MEDYCZNY" w kształceniu formalnym; czas kształcenia 1rok.

Lp.	Aktywności uczącego c	% czasu poświęconego na opanowanie kwalifikacji	Liczba godzin	Liczba punktów (1 punkt = 30 godzin)
	1.	2.	3.	4.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	66	400	13
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	27	164	5
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	4	24	1
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;	35	212	7
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	31	560	19
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	15	272	9
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	8	144	5
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),			
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);	8	144	5
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.	3	54	2
	RAZEM	100	1014	34

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

HISZPANIA

Please enclose the one example curriculum for modular units (which is connected with the vocational tasks), the units (supplied) learning outcomes

Table 7. Advanced Vocational Training Cycle: Advanced Technician in Pre-primary Education³⁵ (starszy technik wychowania przedszkolnego; „opiekunka dziecięca”); czas kształcenia 2 lata

Professional Module	Duration (hours)	First year (h/week)	Second year	
			2 Trimester (h/week)	1 trimester (hour)
0011 Pre-primary Education Guide	260	8		
0012 Personal autonomy and children health care	160	5		
0014 Expression and communication	160	5		
0015 Cognitive and motor development	200	6		
0021 Labour Training and Orientation	90	3		
- - - Modules given in English	90	3		
0013 Early childhood games and methodology	160		8	
0016 Social and affective development	100		5	
0017 Social skills.(2)	100		5	
0018 Family intervention and assistance to children in social risk	100		5	
0020 First aid.(1) (2)	40		2	
0022 Business and entrepreneurial initiative	60		3	
- - - Modules given in English	40		2	
0023 Training in the work place	400			400
0019 Pre-primary assistance project	40			40
Total in Vocational Training Cycle	2.000	30	30	440

Teoria = 1560 godz

Praktyka = 440 godz

Razem 2000 godzin, czas kształcenia 2 lata.

³⁵ BOE (State Official Gazette), Num. 55, 5 Mar 2009, Sec. I, P. 22722

WYWIAD – ANKIETA dla zawodu "OPIEKUNKA DZIECIĘCA" HISZPANIA

Tablica 8. Nakład pracy niezbędny dla osiągnięcia efektów uczenia się w podziale na rodzaje aktywności uczącego się;

Lp.	Aktywności uczącego prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się	Procentowy nakład pracy w Wywiadach-Ankietach nt: 1-4				Suma kolumn 2-5 i średnia
		2.	3.	4.	5.	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	20	40			60; 30
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	15	40			28
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	5				2
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;					
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	80	60			140; 70
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	8	18			13
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),					
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),					
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);	72	42			57
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.					
	RAZEM	100	100			

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

Tablica 9. Obliczenie punktów ECVET w zawodzie "OPIEKUNKA DZIECIĘCA" w kształceniu formalnym; czas kształcenia 2 lata. HISZPANIA

Lp.	Aktywności uczącego c	% czasu poświęconego na opanowanie kwalifikacji	Liczba godzin	Liczba punktów (1 punkt = 30 godzin)
	1.	2.	3.	4.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	30	1560	52
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	28	1456	49
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	2	104	3
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;			
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	70	440	15
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	13	82	3
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),			
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),			
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);	57	358	12
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.			
	RAZEM		2000	67

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

HISZPANIA

Please enclose the one example curriculum for modular units (which is connected with the vocational tasks), the units (supplied) learning outcomes

Tablica 10. Intermediate Vocational Training Cycle: Technician in Assistance to persons in situation of dependence³⁶ (opiekun osób niesamodzielnych; „opiekun medyczny”); czas kształcenia 2 lata

Professional Module	Duration (hours)	First year (h/week)	Second year	
			2 trimesters (h/week)	1 trimester (horas)
0210. Organization of the assistance to persons in situation of dependence	125	4		
0212. Characteristics and necessities of persons in situation of dependence	140	4		
0213. Psychological assistance and support	235	7		
0215. Domiciliary support	235	7		
0217. Hygienic assistance	95	3		
0020. First Aid	40	2		
0218. Labour Training and Orientation	90	3		
0211. Social skills	145		7	
0214. Communication support	100		5	
0216. Sanitary assistance.	205		9	
0831. Telecare support	130		6	
0219. Business and entrepreneurial initiative	60		3	
0220. Training in the work place	400			400
Total in Vocational Training Cycle	2.000	30	30	400

Teoria 1600 godzin

Praktyka 400

Razem 2000 godzin; czas kształcenia 2 lata

³⁶ BOE (State Official Gazette), Num. 49, 27 Feb. 2012, Sec. I, P. 16710

WYWIAD – ANKIETA dla zawodu "OPIEKUN MEDYCZNY" HISZPANIA

Tablica 11. Nakład pracy niezbędny dla osiągnięcia efektów uczenia się w podziale na rodzaje aktywności uczącego się

Lp.	Aktywności uczącego prowadzące do uzyskania określonych efektów uczenia się	Procentowy nakład pracy w Wywiadach-Ankietach nt: 1-4				Suma kolumn 2-5; i średnia
		2.	3.	4.	5.	
	1.					
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	75	80	80	75	310; 78
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	75	56	80	15	57
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),		24		19	11
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;				41	10
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	25	20	20	25	90; 22
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	25		20	8	13
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),		20		2	5
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),					
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);				15	4
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.					
	RAZEM	100	100	100	100	100

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

Tablica 12. Obliczenie punktów ECVET w zawodzie "OPIEKUN MEDYCZNY" w kształceniu formalnym; czas kształcenia 1rok. HISZPANIA

Lp.	Aktywności uczącego c	% czasu poświęconego na opanowanie kwalifikacji	Liczba godzin	Liczba punktów (1 punkt = 30 godzin)
	1.	2.	3.	4.
1.	NAUKA – czas poświęcony na kształcenie zawodowe teoretyczne, w tym:	78	1600	53
	1.1. Nauka (uczestnictwo) w zorganizowanych formach kształcenia, w kształceniu formalnym, w tym przerwana nauka,	57	1169	39
	1.2. Nauka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	11	226	8
	1.3. Nauka w niezorganizowanych formach kształcenia (nauka indywidualna lub w zespole), w szczególności czas poświęcony na zbieranie i studiowanie materiałów, zdobywanie wiedzy poprzez internet, przygotowanie prac zaliczeniowych, projektów, pracy dyplomowej, dzieła mistrzowskiego, przygotowanie się do sprawdzianów i egzaminów;	10	205	7
2.	Praktyka i praca - czas poświęcony na kształcenie zawodowe praktyczne i pracę, w tym:	22	400	14
	2.1. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu formalnym (w tym przerwana nauka),	13	236	8
	2.2. Praktyka (uczestniczenie) w zorganizowanych formach kształcenia w kształceniu pozaformalnym (kursy, szkolenia, w tym przerwane kursy i szkolenia),	5	90	3
	2.3. Praktyka w niezorganizowanych formach kształcenia (uczenie się nieformalne - ćwiczenie indywidualne lub w zespole),			
	2.4. Praktyka podjęta indywidualnie (praca w zakładzie pracy i staż pracy);	4	73	3
3.	Inna aktywność uczącego , prowadząca do uzyskania określonych efektów uczenia się, np. zapoznanie się z kwalifikacją/zawodem u pracodawcy lub w innym miejscu pracy (w zakładzie rodzinnym, u sąsiada) , przeprowadzenie badań lekarskich, uczestniczenie w egzaminach wstępnych.			
	RAZEM	100	2000	67

Źródło: Opracowanie własne M. Butkiewicz.

Informacja o Respondencie

Rok urodzenia .....

Rok ukończenia szkoły zawodowej .....

Rodzaj ukończonej szkoły .....

Staż pracy w zawodzie w latach .....